

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitvrsta 24 vin., izjave in Pošlano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštne proste.

V obrambo kmečkega ljudstva.

Vsi vemo, da je draginja. Ni skoraj dneva, go tovo pa ne tedna, da bi se cene v špecerijskih in manufakturnih trgovinah ne menjale. Tudi obrtniki gre do s svojimi cenami kvišku. Nihče vsled tega ne more zahtevati, da bi naj samo kmet s svojimi pridelki ostal pri onih cenah, ki se bile običajne pred začetkom sedanje draginje. Vendar se najdejo ljudje, ki bi tudi sedaj radi imeli kmeta pod kuratelo. Tega seveda mi kot branitelji kmečkega stanu in prebivalstva ne moremo trpeti in naša dolžnost je, da rečemo par resnih besed v javno obrambo in pomirjenje.

Na trgu v Mariboru sta se pripetila sledeča dogodka. Dne 7. aprila je kmečka ženska pripe ljala na trg voziček krompirja. Ženske, ki so bile na trgu kot kupovalke, so postale radi cene, ki se je tem ženskam zdela previsoka, zelo razburjene. Kmetica je branila in zagovarjala svoje cene. Končno je gruča žensk pograbila voziček in ga prekučila, tako, da se je krompir razgubil po trgu. Razjar jeno mestne ženske so s pestmi, tor bica mi id. udarjale po prodajalki, ka tera pa se je branila, kolikor se je dalo. Posredovan je policije je le malo izdalo.

Drugi dogodek. Dne 8. aprila je imela kmeč ka ženska na trgu v Mariboru kakih 15 litrov mleka. Zahtevala je za liter 36 vinarjev.

Okrog prodajalke se je hrpoma zbralo večje število mestnih žensk, ki so z ostrimi besedami napadale kmetico radi cene. Nazadnje je pograbila neka ženska stekle nico z mlekom in jo tresčila ob tla. Dru ge so sledile njenemu vzgledu. Hipoma je bilo vse mleko razlito po tleh. Prodajalka je jekala, a nihče ji ni mogel in hotel pomagati.

Navedli smo dva dogodka, o katerih je poročalo vse štajersko časopisje, slovensko in nemško. Sploh pa se nam pričujejo kmetice, ki prihajajo na mari borski trg, da morajo veliko prestat: ne od kuharic in od vseh gospa, ampak od gotovih žensk, ki grede ka kor kakšna komisija od jerbasa do jerbasa ter delajo različne opazke.

V očigled teh dogodkov povzdignemo res no svoj glas, da pristojne oblasti branijo kme čko ljudstvo pred vsakim napadanjem in zbadanjem zaradi njihovih cen. Tudi kmet mora živeti in zato mora cene svojim pridelkom nastavljati časovnim raz meram primerno. Ako pa bi res kdo tirjal cene, ki ne stojijo z razmerami v nobenem razmerju in so očivid.

no pretirane, potem naj posežejo vmes oblasti, ne pa samooblast in razjarjene že ske. Kmet se ne bo ni kdar pritoževal, ako se godi vse po postavi in pravi ci, toda dogodkov, kakor so se dogodili opisani na mariborskem trgu ne moremo dovoljevati, in zato se v njegovem imenu javno obračamo na pristojne oblasti, da se taki dogodki enkrat za vselej onemogočijo.

Mir Vam bodi...

Na Belo nedeljo je brala sv. Cerkev evangelij, v katerem prinaša naš Zveličar svojim učencem veli konočni pozdrav: „Mir vam bodi!“ Sedanji namest nik Kristusov Benedikt XV. je letos ob Veliki noči po slal od vojske razpaljenemu svetu isti pozdrav: Mir vam bodi! Iz Amerike namreč je došlo poročilo, da je sv. Oče na Velikonočni ponedeljek sprejel v Rimu odličnega ameriškega časnika, kateremu je naročil, naj sporoči ameriškemu ljudstvu edino in največjo željo papežev, da vsa Amerika deluje ne prestando in nesebično za mir. To bi naj veljalo kot velikonočno sporočilo, katero pošilja sv. Oče ameriškemu ljudstvu. Sv. Oče je med drugim re kel omenjenemu časnikarju pl. Wiegandu: „Molite in delajte neumorno za mir. To je moja velikonočna želja. Moja vsakdanja molitev, ves moj trud je namenjen miru.“ In ko je sv. Oče govoril te besede, se je lesketala v njegovih očeh vsa njegova dobrot in odkritosrčnost. Papež je končal: „Vse moje upanje na skorajšnji mir stavim na ameriško ljudstvo in na moč in upliv, ki ga ima na celem sve tu Pravična, nepristranska in v vseh svojih strem ljenjih vedno nepristranska bo Amerika, ko pride pri praven trenutek za mirovna pogajanja, dobila naj izdatnejšo podporo od strani sv. Stolice. To sem že sporočil predsedniku po enem njegovih vi sokih prijateljev.“ Papežev sporočilo ameriškemu ljudstvu je vzbudilo tokrat nenavadno pozornost, ne samo po Ameriki, ampak tudi po celi Evropi. Vse časopisje se bavi na dolgo in široko z papeževimi izva janji in je hvaležno sv. Očetu, ki ne opusti nobene priložnosti, da bi ne povzdignil svojega glasu za vse povsodi srčno zaželeni mir.

Složno na delo!

Vrli kmet iz Savinjske doline, sedaj vojak-črno vojnik nam piše:

Ljubim Savinječanom! Upam, da mi g. urednik dovoli malo prostora v „Slov. Gospodariju“, da napišem nekaj vrstic ljubim rojakom Savinječanom.

Nisem sicer učenjak, a trdno sem prepričan, da tudi moji nasveti ne bodo nobenemu škodovali. Želim namreč ljubim rojakom mir, katerega svet tako želi in potrebuje. Da pa se mir doseže, treba je začeti pri posameznih družinah, občinah, in tako vedno višje. A prvi korak od tega je ponižanje; odpraviti je treba napuh, omejiti sebičnost in pomniti, da smo posamezniki pravzaprav niče na svetu. Treba je torej medsebojnega združenja, vnemati moramo ljubezen do bližnjega drug v drugem, to je slabosti bližnjemu odpustiti. Nisem sicer tistega mnenja, da bi posamezniki ne smeli skrbeti najprvo za se in svojo družino, pač pa sem tekom vojskega časa imel po svetu priliko opazovati in se prepričati, da so ljudje, ki hočejo sedaj osrečiti izključno le sami sebe. Upam, da je v Savinjski dolini takih slučajev zelo malo.

Res, grozno kritični so časi, v katerih živimo. Pa ako bomo drug drugega podpirali, bomo vse teža ve z lahkoto prenesli. Večkrat sem že mislil, da ni mogoče več prenašati bridkosti, ki so prišle nad ma. Tudi jaz imam precej posestva, kopico otrok in dru ge slabotne ljudi, moja hiša je brez moškega, a našli so se bližnji, ki so nam pri najpotrebnejšem delu po magali. Do smrti jim bom za to hvaležen. Letos bo treba gospodariti po razmerah, tako je n. pr. letos veliko manj živine kot druga leta, torej se bo klaje manj potrebovalo. Druga leta smo gledali, kje bi se dalo na travniku po večkrat kositi. Za to še letos ča sa ne bo. Seveda bo živinoreja trpela škodo, a manjša bo ta škoda, kakor pa da bi druga poljska dela zanemarjali. Vsa kmečka skrb naj bo obrnjena na to, da se čim največ cloveških živil pridela. S tem bo kmečko ljudstvo v prvi vrsti okoristilo sebe, domovi no in državo. Tudi če se sklene mir, bo draginja še vedno velika, pomanjkanje živil še ne bo tako hitro nehalo. Pomanjkanje živinskih klaje pa letos skorogo tovo ne bo.

Toraj, preljudi rojaki-Slovenci, na delo! Bodite tudi v tem oziru vzor drugim. S skrbnim delom deluj te v lastni blagor, v blagor bližnjega in v blagor ce le države. Proč s sebičnostjo! Le ljubezen naj vlada med nami, da bomo lahko odkrito molili prošnjo Oče naša: „Odpusti nam naše dolge, kakor mi odpusča mo svojim dolžnikom!“ Če bomo tako postopali, se nas

LISTEK.

Kako se obvarujemo kužnih bolezni.

Če kdaj in kje velja gotovo v vojski pravilo, da se je nešteto krat lažje bolezni obvarovati, kakor pa bolezni uspešno zdraviti. Zato hočemo prav na kratko označiti načela, kako se obvarujemo kužnih bolezni doma in tudi v vojski.

Vojnokužne bolezni (druge kužne bolezni priha jajo manje v poštev) so: navadni ali trebušni legar, krvava griza, kolera, koze, pegasti legar, ponavljajo či se legar in kuga.

Te vojnokužne bolezni lahko razdelimo glede o brambe v dve veliki skupini.

Kužne bolezni, ki se širijo po hrani in pijači.

Navadni ali trebušni legar (vročin ska bolezen, mačuh), krvava griza in kolera se širijo po majhnih glivkah, ki pridejo po hrani ali pijači, okuženi od bolnega človeka, na zdravega, se v njegovih prebavilih (posebno v črevesu) razmnože in s tem povzročijo ravno tako bolezen kakoršno je i mel oni človek, ki je to bolezensko seme raztrosil. Bolnik z legarjem okuži s svojimi odpadki (blato, vo da, slina i. t. d.) svoje obližje in to je ležišče, biva lišče, strežnike, vodo i. t. d., sploh vse, kamor prihaja jo njegovi odpadki. Ako oboli strežnik, ki je stregel bolnika z legarjem, ni čudno; istotako lahko obole o sebe, ki pije iz okuženega vodnjaka ali uživajo jedi, ki jih pripravljajo kdo z rokami, okuženimi po legarju.

Kar smo omenili o legarju, velja tudi za krvavo grizo in kolero. Dasi ima vsaka izmed teh bolezni svoje posebne glivice za vzrok, vendar so vse enake glede nastanjenja in prenašanja bolezni in popolnoma enake glede uspešne obrambe.

Ne po zraku, marveč samo po odpadkih in iz mečkih se širijo trebušni legar, krvava griza in ko lera. Ako se pri teh boleznih sproti uničuje bolezne ske krali v izločinah, so taki bolniki za druge nene varni in na ta način se širjenje teh bolezni prepre čuje.

Prva skrb torej bodi pri vsakem bolniku, ki je dejansko obolel na taki ali taki sumljivi bolezni, da se razkužujejo sproti vse bolnikove izločine. Prepro sta in vendar uspešna sredstva za razkuževanje izlo čin so: vreli lug (enako tudi soda), navadno ali klo rovo apno. Uspešno se tudi rabijo surova karbolna kislina, surov lizol, surov lizoform. Z močno (pet odstotno) raztopino luga, sode, apna i. t. d. napolnimo posodo za bolniško postrežbo in jih z ravno istimi raz topinami po uporabi spiramo; stranišče in greznice zalivamo z istimi razkužili; posteljino ali telesno pe rlo namakamo v lugovi, karbolni, lizolovi ali lizoformi raztopini; strežnik ali strežnica si morata po vsakem dotiku z bolnikom skrbno razkužiti roke s ka kim primernim razkužilom (3—5-odstotna karbolna ki slina, 2—3 odstotni lizol, 2 odstotni lizoform). Ker se tudi vrhna obleka pri strežbi okuži, treba imeti pri strežbi velik predpasnik z rokavoma, ki pokriva vso obleko od vratu do nog.

Ker se te bolezni prenašajo po okuženi hrani in pijači, treba v okuženih krajih uživati samo prekuha ne jedi in pijače. V sumljivih krajih in časih in ti so

v vojski povsod in vselej, treba skrbno se ogibati vsake surove jedi in pijače.

Kužne bolezni, ki se širijo po mrčesu in dotikanju.

Koze in pegasti legar spadajo med bo lezni s kožnimi spuščaji. Nista še znana vzroka teh nevarnih spuščajev kakor tudi ne drugih takih manj nevarnih spuščajnih bolezni, kakor so škrlatica, ošpi ce ali rbadi, norice, rubečice, znan pa je način njih prenašanja. Po dotikanju ali bivanju v bližini se pre nesejo koze in kuga, za pegasti in ponavljajoči se legar je pa dognano, da se prenašata po mrčesu, ki pije človeku kri. Izmed tega mrčesa so najbolj ne varne uši, poleti tudi bolhe, stenice in muhe.

Iz navedenega je razviden način, kako se u branjati teh bolezni. Za koze je že stoletje znano in najuspešnejše sredstvo cepljenje z umetnimi govejimi kozami. To cepljenje pomaga z veliko gotovostjo ka kih šest let. Kdor je bil v zadnjih šestih letih uspešno cepljen, se mu ni bati koz, kdor ni bil, naj se da čimprej cepiti, zlasti, če prihaja s tujci oziroma iz tujih krajev došlimi v dotiko.

Seveda treba bolnika, ki je samo na sumu take bolezni, strogo ločiti od drugih ljudi, dokler pristoj na oblast ne ukrene prenosa bolnikovega v kako bol nico za kužne bolezni. Vse, kar je bilo z bolnikom v dotiki, je kužno in nevarno. Pri slučajih pegastega in ponavljajočega se legarja ter kuge treba še prav posebej paziti na zatiranje in uničevanje mrčesa. Snaga v hiši, snaga v postelji, snaga v obleki, snaga telesa nas varuje jo najbolj teh strašnih bolezni.

Kako zatirati muhe, stenice in bolhe, je znano; v snažnih hišah teh nevarnih gostov ne čutijo. Tudi

bo ljubi Bog gotovo usmilil in nam dodelil skoro ljubi mir. In mi vojaki se bomo veselili sre vrtni k svojim mamicam, ljubim ženicam in nedolžnim otročičem. Našim družinam in ljubi domovini pa bo zasijalo zopet solnce miru, sreče in zadovoljnosti.

A. M. Savinski

Slike iz vojne.

Vojskovodja pohvali slovenske pionirje.

Pionir Matija Napotnik, doma iz Tepanjskega vrha pri Konjicah, je poslal ravnatelju naše tiskarne g. dr. Jerovška s severnega bojišča sledeče pismo s prošnjo, da ga izroči našemu uredništvu:

Ljubi „Slov. Gospodar“! Kolikokrat sem Te čital prej doma v civilu, se poučeval, tolažil, zabaval in kratkočasil pri Tebi! A tudi sedaj v vojaški suknji si še tem večji moj prijatelj. Ko sem še bil v Ptuj, sem dobival „Slov. Gospodarja“ redno od ravnatelja tiskarne gosp. dr. Jerovška. Komaj sem ga čakal, v prvem prostem času sem ga z zanimanjem čital. Tudi tovariši so se kar trgali zanj. Prinesel nam je marsikatero novico iz domačega kraja in tudi z bojnega polja. Posebno so me zanimali podlistki in pisma, ki so opisovali razne hrabrostne čine naših vojakov na bojišču. Pišejo jih naši slovenski fantje iz švarmlinije, katerim ne zmanjka poguma, kakor vidim sedaj tukaj na lastne oči.

Ko sem bil podpisan odbran k marščeti, smo se pripravili za resen korak v vojsko z vsem potrebnim za dušo in telo.

Peljali smo se skozi Maribor, Gradec, cesarsko mesto Dunaj in dalje po Moravski in Sleziji na bojno polje. Na vseh kolodvorih smo bili dobro postreženi. Na vojsko odhajajočega vojaka pač na postajah postrežba in krepčila dobrih ljudi zelo razveseli. Po tridnevni vožnji smo srečno in pogumno došli do svoje stotnije.

Tukaj živimo prav po vojskino, vse se mora za dobro vzeti. Velikonoč smo prav lepo obhajali, imeli smo sveto mašo v neki mali vasici.

Cerkev je lesena, a znotraj prav lična. Udeležba je bila nebrojna, večinoma samo vojaštvo. Z gorečim srcem tu še tembolj prosimo Boga za zmago Avstrije. Tudi sovražno in naše streljanje se je prekinilo za 24 ur, da smo mogli na obeh straneh vsak svoje žrtve boja minulih dni pokopati. Med borečimi se črtami so vojaki naredili na kole velikansko pisanko Zveličarjevega vstajenja.

Kraji so tukaj prav pusti, največ je gozdvaja. Ta dežela je pač kakor nalašč za vojsko. Postrežba je povoljna. Tudi z vinsko kapljo nam dobri gospod stotnik dovolj zmerno postreže, da si od dela utrjuje ne ude poživimo in okrepčamo. Dne 2. aprila nas je obiskal ekselencija gospod feldmaršallajtnant pri delu in kopanju strelskih jarkov. Pri tej priložnosti je izrekel najvišjo pohvalo prvi kompaniji, pri kateri podpisani sedaj služimo. Pozneje nas je tudi pismeno pohvalil. Pismo se je pred nami javno prečitalo. Ta pohvala je zopet dokaz, kaj pošten Slovenec zmore in zna.

„Gospodarjevo“ uredništvo, vse naročnike in čitatelje „Slovenskega Gospodarja“ srčno pozdravljamo iz daljnega bojnega polja. Pionirji: Matija Napotnik iz Konjic, Jožef Cvetko iz Polenšaka pri Ptuj, Franc Vrenko iz Polja pri Podčetrtnu, Janez Klaneček od Sv. Jurja ob Ščavnici, Martin Zorman od Sv. Benedikta v Slov. gor., Henrik Vidmar iz Zreč pri Konjicah in Alojzij Črepinko, c. in kr. narednik, doma iz Skorbe pri Ptuj.

Dostavek pregledovalca vojaških pisem:

K predstojecemu še pristavim, da je bila 3. pionirska stotnija za izvanredno hrabrost pred sovražnikom od vrhovnega armadnega poveljstva častno pohvaljena in da je veliko mož obdarovanih z hrabrostnimi križci, oziroma svetinjami vseh vrst. Pri tej

z ušmi, posebno z ušmi na telesu in v obleki, nimajo snažni ljudje nepravilnosti. V vojski pa trpe vojaki in častniki izredno mnogo radi uši, mnogokje več, kakor z vsemi vojnimi nadlogami. Kako lahko nam prinesejo vračujoči se vojniki ta okuženi mrčes v naše najbolj oddaljene kraje in okužijo cele vasi in pokrajine. Zato moramo skrbeti, da so naši vojaki, ko se vrnejo domov, brez te golazni in ravno tako tudi vsa njih obleka in druga prtljaga. Kar je mogoče, naj se perilo in druga obleka ožeha (v lugu prekuha), volne na obleka naj se v vroči peči prepeče, da poginejo z živalmi tudi gnide, usnjato blago pa naj se s petrolejem dobro namoči. Sredstev za preganjanje uši v vojski je mnogo, med najboljše spada gotovo naftalin, di se ga dobi v vsaki mirodilnici za malo denarja dovolj. Ako nosi kdo na hrbtu in na prsih malo vrečico napolnjeno z naftalinom, ako ima med svojim perilom naftalin, ne pridejo te živalice nadenj, če jih pa ima, ga brž zapuste.

Upamo, da bodo te kratke vrstice marsikomu pomagale ohraniti najboljše, kar ima v teh težkih časih, to je zdravje. Sicer pa prosimo še bolj ko nekdanj: Kuge, lakote in vojske reši nas, o Gospod!

stotniji služijo Stajerci, Kranjci in Korošci, večinoma Slovenci. Alojzij Črepinko, c. in kr. pionirski narednik, kot pregledovalec pisem na bojišču.

Pismo slovenskega zrakoplovca.

Jakob Fras, doma od Sv. Ruperta v Slov. gor., dodeljen avstrijskemu zrakoplovnemu oddelku, stotn. štev. 8, vojna pošta štev. 101, piše z dne 25. sušca sledeče:

Bilo mi je nekako tesno pri sreč, ko sem dne 6. sušca moral zapustiti solčno Gorico ter se odpeljati na severno bojišče. Ko sem se peljal skozi domače mesto Maribor, sem menda zadnjič občudoval krasoto naše mile slovenske domovine. Bilo je v nedeljo, zjutraj ob 5. uri; ravno so zvonovi po vseh mariborskih cerkvah vabili vernike k rani službi božji. Še enkrat sem si zaželel biti pri sv. maši, preden se podam na pot, iz katere se ne povrnem morda nikdar več. A črni konj ni hotel dolgo čakati, kmalu jo odpiha proti severu. Z Bogom, torej, draga domovina! Z Bogom Slovenske gorice in krasno zeleno Pohorje! Velikokrat sem bil na tvojih vrhovih. Z Bogom, ljubi stariši, brata in sestra! Z Bogom, dragi prijatelji, s kojimi sem preživel toliko veselih ur! Tako sem se v duhu poslavljaj od vseh.

Ko sem se peljal proti Kapfenbergu na Gornjem Stajerskem, je začelo snežiti in je snežilo celo pot do Moravske-Ostrove. Kmalu bom torej v deželi, kjer tako neusmiljeno gospodari smrt. Radovedno začel sem gledati skozi okno, če se morda že ne pokaže kje kak ruski stric, a zaman. Po petdnevni vožnji sem konečno srečno dospel k svoji stotniji, k svojim ljubim zrakoplovom. Kje da smo, Vam pa ne smem poročati.

Ko sem se dne 12. marca zjutraj zbudil, sem začutil silen mraz. Nisem si prvi hip mogel domisliti, kje da sem. Skočim po koncu in iz voza. Zunanaj je močno snežilo. Torej danes še ne bo nič z letanjem. Tri dni nisem doživel nič posebnega. Dne 15. marca pa je bil krasen dan. Že zgodaj zjutraj smo pripravili zrakoplove in hajdi gledat, kaj li počenja stric Rus. Opazili nismo nič kaj posebnega, za to se vrnemo nazaj. Bili smo že blizu našega taborišča, kar pripriha za nami ruski zrakoplov. Že od daleč ga smo spoznali ter ga začeli pozdravljati s svinčenkami, katere pa mu niso kaj posebno dišale, kajti hitro se je obrnil nazaj ter jo popihal, od koder je prišel.

Danes, ko to pišem, je Marijin praznik. O, kako sem se druga leta tega dneva veselil, ko sem v družbi svojih tovarišev zapel kako pesmico Mariji na čast. Kmalu bo Velika noč. Ne vem pa kje in kako jo bom praznoval na tej zemlji. V kraju, kjer se nahajamo, stanujejo večinoma Poljaki. Bliza se pomlad in ti ubogi ljudje ne vedo, bi li začeli obdelovati svojo zemljo ali ne. Učim se tudi pridno poljski. Kakor daleč sega oko, je sama ravnina. Svet je vlažen, sneg se je začel tajati in vsled tega je grozno blato in voda. Oh, ko bi vendar že vsi naši ljudje spoznali, kakšno domovino imajo, ne bi je tako malomarno prodajali. Mislim, da bi začeli gojiti večjo ljubezen do nje.

Tudi „Stražo“ in „Slovenskega Gospodarja“ čitam. Dobim ju od prijatelja. Pošiljam tudi vsem cenjenim čitateljem „Straže“ in „Slovenskega Gospod.“ iskrene pozdrave! Ob priložnosti več.

Srce mi hrepeni po domovini...

Topničar Josip Pišek, bivši načelnik celjskega „Orla“, piše dne 27. marca svoji materi, gostilničarki v Čretu pri Celju:

Draga mama! Vaše pismo, za katero Vam prav prisrčna hvala, sem prejel. Istotako tudi Ivankino karto. Ko berem Vaše pismo, mi kapljajo solze na vrste, katere je pisala Vaša zlatavredna roka. Pisal sem Vam karto, da smo že od 21. marca na maršu. Sli smo celo noč. Po dnevi smo streljali in začeli malo kopati, da bi se vsaj za silo skрили pod zemljo. A to ni trajalo dolgo, treba je bilo zopet naprej. Potem smo vendar drugo hč lahko par ur spali v nekem hlevu, a vse je bilo dobro, samo da smo smeli spati. Človek je tako izmučen, da kar na golih tleh leži in zaspi. — Spočil sem se vendar vsaj malo. Drugo jutro zopet zgodaj naprej! Tako gre dan za dnem in še po noči. Nihče, kdor si sam ne skusi, ne ve, kako je ludo na vojski. Blato tako, da sem si lahko skorne sezul. Pri streljanju se nam pogreza top do pesti. Večkrat spimo kar v gozdu ali pa še celo pod milim nebom. Prehlajen sem tudi čisto. Bog ve, kako dolgo se bom otepal. Mrazi me, kašljam, da hoče vse z mene strgati, a tu ni zdravila; pa saj tudi ne pomaga nič. Ustnice imam razpokane in krastave od mrzlega vetra. Na maršu se ni mogoče umiti. Kumern in zarašen sem kakor puščavnik, blaten čez vrh glave. Naravnost ustrašili bi se, če bi me zagledali. Rekl bi, to ni mogoče, da bi bil Pepe, a žal je resnica. Jesti se mi nič ne ljubi. Kako bo pa človek jedel, če komaj čaka, da bi se vlegel. Tukaj ni moje ljube mame, ki bi mi dala zdravila ali skuhala krepčilen čaj ter me odela z gorko odejo. Tu so le trda tla mrzla odeja in pa bridke ure. Ko bi prišel kateri od Vas le za en dan sem, bi imel že vsega zadosti in bi tudi gotovo drugačen postal. Kdor moliti ne zna, naj se na vojsko poda. Pa še tukaj jih je mnogo vmes, ki se ne

zmenijo za ničesar. Ali kaj bo v večnosti, je vprašanje.

Ravno ob 3. uri popoldne je, ko Vam pišem s solzami v očeh to pismo. Stari spomini se mi vzbujajo in srce moje neizrečeno hrepeni po ljubem slovenskem domu. Naj bi še doma toliko delal, niti senca ni proti temu, kar mora človek tu prestat. Tako, da bi se kamnu smilil na cesti. V dopisnici sem Vam že tudi pisal, kako so nas obstreljevali 23. marca, da je neslo blato po nas kakor dež in sama Marija me je takrat obvarovala, da nisem dobil kos granate v hrbet. Padel je čisto tik mene. Jaz pa se tudi vsak dan priporočim Mariji, da me varuje pred neizgodo. Da bi bil v trenutku mrtev, ako bi me bil zadel kos šrapnela, je gotovo, ali pa bi mi bilo odbilo nogo. Ko bi pač ljubi Bog na eno stran prelozil ta težki vojni križ. Gotovo pa tudi pomagajte Vaše molitve.

Tako se klatimo po tem ljubem svetu kakor cigani. Nikjer ni miru. Ljubše bi mi bilo, kakor cel svet, samo da bi bil enkrat doma. Kako rad bi Vam pomagal koma! Kolikokrat si mislim: Uboga moja mamca in z njo vred moram trpeti tudi jaz! Vsak Vaš opomin mi pride tako globoko do srca, da res vse nekako bolj voljno prenašam. Mislim si, če mi mogoče ljubi Bog ni odločil dalje živeti, naj bo pa krona tem lepša gori nad zvezdami. Saj imam tam že tudi mnogo prijateljev. Še rajši bi pa poprej videl moj ljubi domači slovenski kraj. Jutri je cvetna nedelja. Kako sem včasih z veseljem nesel butaro. Kje sem pa sedaj!

Želim Vam vsem prav vesele velikonočne praznike, upajoč, da jih boste vsaj nekoliko boljše obhajali, kakor jaz. Lani smo bili skupno vsi pri eni mizi, letos se pa spomnite, da se Vaš Pepe pomika po blatnih karpatskih cestah. Velikonočno jagnje bo letos zame prazni želodec. Alelujo bodo tu peli topovi mesto zvonov. Bog daj, da bi zapeli skoro pesem miru. Sprejmite prav prisrčne pozdrave od Vašega hvalnega in v duhu Vas poljublajočega Pepeta.

Sovražnik nas pozna.

Pismo Franca Ocvirk svojemu stricu Maksu Ocvirk, župniku pri Sv. Andražu nad Polzelo. Ocvirk se je boril na francosko-nemškem bojišču, predno je odšel k Hindenburgovi armadi.

Vaše pismo, ljubi stric, me je prav razveselilo; bil je glas iz ljube, daline domovine.

Bivamo že nekaj dni daleč od bojne črte v mestu Roulers in čakamo novega povelja. To mesto je prav lepo in steje 20.000 prebivalcev; trgovina je v polnem teku. Res, čudno je; nedaleč od tukaj so že hudi boji, sliši se gromenje topov, a meščani se ne zmenijo za vojni ples. Večina jih pravi, da bi bilo bolje, ako ostanejo pod Nemčijo; so francoskega jezika. V tem mestu smo praznovali 27. januarja rojstni dan nemškega cesarja. Sto mož od naše težke baterije smo bili poklicani k paradi. Na velikem trgu sredi mesta smo se zbrali ter čakali dogodka. Govorila sta dva č. gg. kurata in potem naš poveljnik. Govori so bili tako vznešeni, tako plamteči ljubezni do domovine, da bo vsakdo še bolj ljubil svojo domovino. Opisati Vam se moram nekaj od preteklega časa, predno se, ko smo dospeli v to mesto Roulers. Sedem tednov smo bili v bojni črti pri mestu Ostende. Ni mogoče popisati, kako velikansko škodo smo sovražniku napravili, veliko težkih sovražnikovih baterij smo popolnoma uničili. Mesto Nieuport pri morju smo skoraj čisto porušili. Ravno tu so se Francozi in Angleži na prostem polju utrdili; mi smo tukaj dobili nove bombe, lažje kakor one, ki smo jih rabili pri trdnjavah Antwerpen in Maubeuge.

Učinek teh bomb je naravnost strašen; bomba raztrga, razkoplje in vzdigne mehko zemljo daleč naokrog. Sovražnik ve, da smo mi Avstrijci.

tisti, ki jim največ škode prizadenemo. Kolikokrat smo bili v ognju granat! Dosti jih je padlo pred nami in za nami; samo Bogu se imamo zahvaliti za srečo, katera nas je dosedaj spremljala. Vseh narodnosti nas je tukaj, Slovenci, Hrvati, Nemci, Ogri, Italijani. Tudi je dosti vohunov, zlasti za naše težke baterije; ti vohuni prihajajo v nemški uniformi. Enega smo mi zasačili na opazovališču, Nemci pa več. Zato se našim težkim baterijam nihče ne sme približati brez legitimacije. Povedano nam je, da nas še hujši boji čakajo. Ples bo krvavi, zmaga pa v slavi.

Najljubša mi je materna beseda.

Pismo slovenskega topničarja Janeza Antona Dvoršak iz Hoč, ki je dodeljen municijiski koloni na severnem bojišču, se glasi:

Dragi domači! Naznanjam Vam, da sem zopet na počitku. Začetkom marca smo se peljali s strelivom v ognjeno črto. Zima je bila strašno huda. Vse delo smo morali opravljati po noči, ker nas je sovražnik vedno zasledoval. Ali hvala Bogu, vse smo dobro izvršili. Ob koncu našega posla smo bili pohvaljeni od generala samega, ker smo naše delo dobro in hitro opravili. Ker pa smo vse težave mirno in voljno prenašali, smo dobili sedaj počitek. Na Marijin praznik dne 25. marca je bila grozna bitka. Dva polka sta bila skoro čisto uničena. Veliko število mrličev je bilo tedaj pokopanih.

O koncu vojske še ni govora. Zdrav sem še, za kar se imam zahvaliti dobrotljivemu Bogu. Snega

je tukaj toliko, da ga imamo za deset let dovolj. Večkrat smo morali vojsko radi snega prenehati, ker nam je topove čisto zamedlo, mrzlo pa je bilo tako, da je kar pokalo. Nekoč so prišli trije infanteristi k nam že napol zmrzli; eden od teh je imel čisto črne prste od mraza, niti sleči se ni mogel več sam. Jaz sem mu z vsem dobro postregel, tudi nasitil sem vse tri, ker sem ravno žgance kahal. Godi se mi zdaj precej boljše, ker dobivamo več hrane, pa tudi sami smo kaj prebrisani. Kadar smo lačni, pa hitro iztaknemo kakšno stvar, da si napravimo kosilo.

Včasih imamo tudi srečo, da se udeležimo sv. maše in pridige. Toda samo enkrat sem bil tako srečen, da sem slišal na bojišču slovensko pridigo. Ako ravno razumem že več jezikov, mi je vendar najljubši moj milodoneči slovenski materni jezik, kateri mi sega najgloblje v srce. Omenjam še tudi, da sem „Slovenskega Gospodarja“ že tudi dobil. Čitam ga z velikim zanimanjem.

Iskreno pozdravljam Vas domače in tudi vse bralce „Slov. Gospodarja“.

„K Rusom ne greva v vas“

Topničar korporal **Franc Zličar**, gostilničar in posestnik na **Ponikvi**, piše dne 25. marca Vrečko vi obitelji na Razkovačah pri Sv. Jurju ob južni železnici:

Ljubi moji sorodniki! Vojskih novosti Vam ne bom poročal, ker vem, da čitate časopise. Vse grozote, katere sem že ali še bom tukaj doživel, Vam bom ustmeno razložil, ako mi bo roka Vsegamogočnega tako mila, da bom še enkrat videl drago domovino in svoje domače. Zadnji čas se nahajam v Karpatih ob ogrsko-gališko-bukovinski meji. Hvala Bogu, jaz sem še pri popolnem zdravju. Dodeljen sem že ves čas vojske municijski koloni. Kot vojak prve municijske kolone sem večinoma vsak dan v bojni črti. Dovažamo strelišče k topovom. Zato so mi že pa tudi mnogokrat sovražni šrapneli nad mojo glavo peli smrtno pesem. Pa ljubi Bog me je dosedaj še vedno srečnega in zdravega ohranil. Trdno pa tudi upam, da se po končani zmagovalni vojski zdrav vrnem.

O Marija, Mati moja vsmiljena, oh, sprosi mi od Jezusa, da vrnem srečen se in zdrav skor spet v domači kraj! Saj v tebe Mati upam vse vse, da srečno vrneš me.

Drugače se imam še tudi dokaj dobro, nekoliko sem že napredoval, tako, da ne more vsaka metla pometati z menoj. Iz kraja v kraj me prenaša moj „švarc“, s katerim se jako dobro razumeva. Zakaj bi te ne ljubil, konjiček moj. Zavriskal sem na glas: „K Rusom pač ne greva v vas!“

Po domovini zelo hrepenimo vsi, kajti stvar traja že res dolgo. Srce mi vedno poje:

Oh premila domovina,
Mili moj slovenski kraj,
Kjer je zibka moja tekla
Bod' gomila moja kdaj!

Toliko torej o mojem življenju zadnji čas. Pišite kaj! Pozdravi in glasovi iz domovine so nam bojevnikom najmilejši glas v tej krvavi borbi. Vaš sorodnik France.

Kdaj bo mir?

Švicarskemu listu „Journal de Geneve“ poroča oseba, ki ima zveze s francoskimi in belgijskimi vladnimi krogi: Francoski in angleški vladni krog se prepričani, da bo vojska meseca oktobra končana. Vojskovalci nimajo poguma, da bi od čet in prebivalstva zahtevali še en zimski boj. Francija in Anglija se bosta zadovoljili tudi z razmeroma majhnim uspehom, samo da jima ne bo treba nadaljevati vojske.

Katoliška škofa pri nemškem cesarju.

Pretekli teden sta prispela v nemški glavni vojni stan kolinski nadškof kardinal Hartmann in trevirski škof Korum, da čestitata cesarju povodom njegovega rojstnega dne. Cesar ju je zelo priščno sprejel. Govoril se, da je pri cesarju kolinski nadškof v posebno velikih časih.

Italija.

Med nami krožijo vsakovrstne vznemirljive novice o Italiji. Kakor se je vsakdo lahko prepričal, so vse te novice bile dosedaj izmišljene. Mi svetujemo, da se naši ljudje ogibajo raznašalcev takih novic in jih na noben način ne razširjajo. Kar bo treba, nam bo naznanila vlada, vse drugo je v sedanjem času nezanesljivo.

Rimski list „Giornale d'Italia“ svetuje italijanski javnosti, naj ostane mirna in naj le zaupa vladi, ki hodi odločno svojo pot. Isto velja za našo avstrijsko vlado in javnost.

Bolgarija, Srbija, Rusija

Radi upada bolgarskih komitašev v srbsko ozemlje je nastal spor med Bolgarijo in Srbijo. Bolgarska vlada je izjavila, da ni s komitaši v nobeni zvezi in da bo vsakega kaznovala po bolgarskih postavah, ki ga bo dobila. Srbija je z odgovorom zadovoljna, ne tako države tropsporazuma, osobito ne Rusija. Iz Petrograda pretijo celo Bolgariji, da bodo pretrgali vsi diplomatske zveze z Bolgarijo. Namen je očividen. Prisiliti hočejo Bolgarijo v vojsko, ker upajo, da bi potem tudi Rumunija in Grčija posegli vmes.

Na Grškem.

Prejšnji ministarski predsednik Venizelos se umakne iz političnega življenja, ker se mu je dokazalo, da je hotel Bolgarijo odstopiti sedaj v grški posesti se nahaja oče makedonske okraje. S tem je hotel pridobiti Bolgarijo, da ostane mirna, ako bi se Grčija udeležila vojske ob strah tropsporazuma. Venizelos odpotuje v Ameriko. Z njim izgubi Srbija in tropsporazum velikega prijatelja, za nas pa se je položaj zopet zboljšal.

Turške želje.

Turki upajo na srečen izid sedanje vojske. Tako piše n. pr. turški list „Tarin“, da Turčija ne sme prejeti prenehati z vojsko, dokler ne bo sigurna, da bo prihodnja meja med Rusijo in Turčijo na Kavkazu gorska višina na Kavkazu. Turčija ne bo poprej odnehala, dokler ne bo Rusija v Črnem morju poražena in dokler ne bodo ruska pristanišča v Odesi, Sebastopolu in Nikolajevu turška last. Se le, ko se to izvede, bo Turčija lahko mirna in bo uživala mir.

Anglija že misli na konec vojne.

Iz Berolina poročajo: „Morning Post“ priobčuje članek o pripravah zveze „City von London“ za te 114.900 mark za okrasitev velikih prostorov v hiši „Mansion“. Odbor pravi, da so vsi člani soglasno mnenja, da se more z delom takoj pričeti. „Smatramo proslavo sklepa miru. Ta zveza priporoča izdati svojo svojo dolžnost, pripraviti se za čas, ko se bo vojna končala in bo v deželi zavladal mir, ko se bodo v notranjosti mesta London v prvi vrsti vršile veselice. Hiša „Mansion“ bo takrat kot uradno stanovanje lord-majorja, središče mnogoštevilnih prireditev, ki se bodo po vojni prirejale.“

Španski grozi lakota

List „Journal“ poroča iz Lizbone: Trajno slabo vreme zadnjih šest mesecev je povzročilo poljedelstvu veliko škodo. Sodijo, da bo leto 1915 leto lakote. Okolica pri Santarem je podobna velikemu jezeru. V dolini Tajo je veliko milij obdelanega polja in vinogradov pod vodo.

Nemiri na Portugalskem.

Zadnje nemire na Portugalskem so baje povzročili francoski in angleški agentje. Francija in Anglija se hudujeta, ker sedanje ministrstvo ne pripusti, da bi se Portugalska udeležila vojske ob strani teh dveh držav.

Rusko prodiranje v Karpatih ustavljeno.

Maribor, 14. aprila.

Od zahoda proti izhodu se vrstijo sedaj mnogo imenovani prelazi tako-le: Najbolj zahodno je Dukelska kotlina, potem pridejo prelazi Dukla, Lupkov, Užok, Verecke, Volovec, Viskov, Jablonica i preko jabloniškega prelaza gre železnica v Nadvorno, ki je že v naših rokah.

Najprej so hoteli Rusi predreti našo bojno črto v okrožju Dukelske kotline. Najhujši boji so se vršili tukaj velikonočni teden in velikonočne praznike. Toda Rusi niso dosegli svojega namena in od 6. aprila naprej je sovražna naskočna moč začela popuščati. Sedaj je mir ali pa se vršijo le neznatni spopadi.

Veliki teden so naredile ruske čete tudi velikanski sunek na naše postojanke ob gališki strani med Lupkovim in Užokom. Mi smo se temu sunku na Veliki petek dne 2. aprila umaknili na južne grebene med Lupkovim in Užokom ležečega gorovja. Rusi so upali, da se jim bo sedaj tukaj posrečilo, predreti in raztrgati našo fronto. Toda vsi ruski napadi so bili odbiti in dne 12. t. m. je naš generalni štab mogel že poročati, da so ruski napadi na celi karpatski bojni črti odbiti in da je naša fronta ostala cela in nedotaknjena.

Čeprav smo se morali na Veliki petek v ozemlju med Lupkovim in Užokom umakniti, vendar to ni bil poraz, kajti kmalu smo pri Užoku v dolini gališke reke Opor (protok reke Stryj) zopet napredovali in Rusom odvzeli velevažne in dobro utrjene postojanke na gorovju Zwinin. Na izhodni strani gorovja Zwinin teče železnica, ki prihaja iz Ogrske preko prelaza Volovec v mesto Stryj. Tukaj so se borile tudi iz Nemčije nam na pomoč poslani čete.

Tak je naš položaj v Karpatih začetkom tekočega tedna. Iz Bukovine ni posebnih poročil, tudi iz zahodne Galicije in Rusko-Poljskega ne. Lahko razumljivo, ako pomislimo, da so Rusi zbrali v Karpatih dva milijona vojakov skupaj, s katerimi so upali predreti naše vrste. Toda človek obrača, Bog pa obrne.

Grozote karpatskih bojev.

Vojni poročevalci opisujejo ruske napade v Karpatih, ki so se vršili v zadnjem času, sledeče: Napadalo prod ranje Rusov ob Dukli se je pričelo prav za prav že meseca januarja in je doseglo sredi meseca marca glede obsega in srčnosti svoj vršek, ki nima primere v svetovni zgodovini. Ruski napadi na Dukelsko kotlo in Duklo so bili naravnost zverinsko-kruti, kajti hoteli so spraviti za vsako ceno železo izsko progo Lupkov-Homo a pod svojo oblast. Dogajalo je sedaj, da ni prineslo rusko napadalo prodiranje proti dukelskemu prelazu Rusom nobenega uspeha, kajti Rusi se nahajajo danes ravno tako daleč proč od svojega smotra, kakor tukaj, ko so začeli prvokrat napadalo prodirati na tem ozemlju. Sredi meseca marca so dobili Rusi močna ojačenja. Na dukelski prelaz so se vrgli Rusi s tako silo, da so po padcu Przemysla poslali svojo obtegovalno armado proti Dukli, še celo tistih 2000 Rusov, ki so jih naši imeli ujeti v Przemyslu, so Rusi oborožili in jih poslali, kakor je sedaj tudi uradno dognano, proti dukelskemu ozemlju. Rusko napadalo prodiranje se je pričelo prav za prav v noči dne 21. marca in je trajalo z nezmanjšano silo do dne 7. aprila, kjer je doseglo v velikonočni borbi svoj vršek in je še le sedaj nekoliko poenotilo. Očividno je, da se morajo Rusi vsled velkanskih izgub nekoliko odpočiti in nadomestiti vrzeli, ki so nastale v njihovih vrstah.

Najljubši boji so se bili za višje pri Kasteleu v Dukelski kotlini. Najprej so napadli Rusi to višino na zahodni, nato so jo obkolili in napadli tudi na izhodni strani. Naskakovali so jo noč in dan in naše čete so morale zastaviti vse svoje junaštvo, da so odbile silne ruske napade. Rusi so napadali tudi naše postojanke, ki so bile zavarovane pred vsakim naskokom. Proti tem postojankam je prodiral sovražnik v treh črtah. Vojaki prve črte so se plazili po trebuhu naprej, ostali dve pa sta korakali. Naši častniki, ki so se udeležili teh bojev, pripovedujejo, da so bili boji na tem ozemlju najhujši. Major, ki je bil ranjen v tej borbi, je pripovedoval: Napadi Rusov so bili tako

silni, da je bila naša obramba veliko težavnejša, kakor vsak napad. Ponočni napadi, ki so se nato vršili, so bili istotako zelo srčni. Navadno smo izvedeli še le drugo jutro, kar se je zgodilo po noči. Kar kupoma so ležala trupla mrtvih Rusov, ki so zadeli na naše mine. Proti jutru nam je prišel veter neznošen smrad, ki so ga razširjala mrtva in nepokopana trupla padlih Rusov. V bojih za Duklo se je večkrat prigodilo, da so Rusi prosili za kratko premirje, da vsaj svoje mrtvece pokopljejo. Pošiljali so k nam častnika z belo zastavo vročih in prošnja za deset do dvanaesturno premirje, katere smo jim tudi vselej uslišali. Ponoči so se nato pričeli boji z nova.

Ujet ruski častnik je izjavil o bojih v Karpatih sledeče: Vkljub našim ogromnim žrtvam nismo mogli na tem delu vojne črte doseči nobenega zaželjenega uspeha. Rusko armadno vodstvo je bilo vsled tega prisiljeno, da je moralo oleslejš osredotočiti svoje napade dalje proti izhodu.

V Karpatih dva milijona Rusov.

Devet mesecev že traja sedanja vojska. Ali smemo upati na skorajšnji mir? Ali še lahko pričakujemo večje napetosti vojnih dogodkov, ali pa že stojimo na višku vojne srčnosti? Ta vprašanja ne krožijo le samo med nami, ampak tudi v drugih državah se že množijo glasovi, ki želijo odgovora na ta važna vprašanja.

Ako hočemo odgovora na omenjena vprašanja, moramo pogledati, kako stvari stoji. Ugotovljeno je, da hoče roveljstvo ruske armade končati sedanjost vojsko z velikanskim prodiranjem čez Karpate na Ogrsko. V to svrhu so Rusi v prostoru med izlivom reke Dunajec (zahodna Galicija) in rumunsko mejo (v Bukovini) postavili pet močnih armad. Te armade, ki se borijo z vso silo proti nam, se cenijo na približno dva milijona vojakov. To je skoro polovica armade, ki jo je Rusija v sedanjih borbi postavila nasproti Avstrijcem in Nemcem.

Iz tega silnega ruskega napora je razvidno, da želi Rusija vojsko z odločilnim uspehom v Karpatih končati. Ta ruska želja je tem bolj umljiva, ker je ruskemu armadnemu vodstvu od tedna do tedna vedno težavneje vzdrževati štirimilijonsko armado in jo ohraniti za boj sposobno. Zdi se, da so Rusi višek svoje razpoložljive vojne sile že prekoračili. Srditi sunki Rusov ob našo bojno črto, žrtve desetisočev ruskih vojakov, izgube, ki so v prvem letošnjem četrtletju znašale v Karpatih na ruski strani več kot četrtilijona ruskih vojakov, svedočijo, da se sovražnik z obupnim naporom bori zoper nas. Sredstva, ki jih ima na razpolago rusko carstvo, ne zaležejo več, da bi se ta vojska še dalje nadaljevala.

Drugo dejstvo, ki je v zvezi s prvim, je, da se vedno bolj opaža pomanjkanje vojnega gradiva v ruski armadi. Pred vojsko je bilo drugače. Rusija je bila na vojsko izbornopripravljena; svojo armado je že dolga leta preskrbovala z vsem potrebnim za vojni ples. Ruska artilerija je bila dvakrat tako močna, kot naša. Težki topovi so bili najnovejšega, izbornega izdelka; nesli so mnogo dalje kot naši in se jih je lahko hitreje sprožilo kot naše, ki so starejšega, težjega izvora. Žal, nam ni bilo več mogoče pred vojsko pravočasno se oskrbeti z dovolj velikim številom novodobnih topov in havbic. A danes naš Rusi glede topov ne nadkriljujejo več. Naša artilerija ima danes skoroda premoč nad rusko in ta premoč napram ruski postaja teden za tednom večja. Rusija že dosedaj ni bila v stanju, da bi bila zamogla nadomestiti svoje izgube glede vojnega gradiva, še manj pa, da bi nas sedaj v tem oziru mogla nadkriljevati.

Tudi glede infanterije smo močno napredovali. Ob začetku vojske je večji del naših črnovojnikov — ker je bilo število rekrutov zadnja desetletja v naši državi prenizko določeno — šel na bojno črto s starimi puškami Werndlavkami (puške s posameznimi naboji). Danes pa so celo črnovojniški oddelki, ki stojijo v domovini, oboroženi z novjšimi puškami. A poleg tega se je pa doznalo, da je ruska črna vojska oborožena z orožjem, ki je že več desetletij ležalo nerabno v ruskih orožnih skladiščih. Kakor se sliši in se poroča od verodostojnih strani, vlada pri ruskih četah že občutno pomanjkanje pušk. Pribito dejstvo je, da se v peterih do šestih bojnih vrstah, ki nasledujejo naše postojanke, opaža, da zadnje vrste nimajo pušk. Tem vrstam se navadno da povelje, da morajo pobrati padlim in ranjenim ruskim vojakom puške in se tako boriti v prvih vrstah.

To so dogodki, ki se niso opazili samo v Karpatih, ampak tudi v južno-izhodni Galiciji, Bukovini, in ob Dunaju. Golo orožje, bodalo, je dobilo zopet svojo staro čast in veljavo nazaj. Pri Rusih je prišla zopet v poštev taktika generala Suvarova, bajonetni napadi. Do tega načina bojevanja pa Rusi niso prišli samo radi tega, ker je zelo uspešna, ampak iz popolnoma prirobnega vzroka, ker primanjkuje že tudi — streliva. Pred našimi strelskimi jarki v Karpatih se kopičijo tisoč in tisoč ruskih mrličev, v žičnih ograjah pa visijo razmesarjena trupla sovražnih vojakov. In ob strašnem pogledu na te žrtve ruskih vojni načrtov, morajo naše čete nadaljevati krvavo moritev in pobijanje...

Kakor so pripovedovali przemyslski brambovci iz prvega obleganja, ko so z zaprtimi očmi streljali v slepo naskakujoče ruske vrste, da ne bi videli grozne moritve, tako se isto ponavlja tudi sedaj na Karpatih. Nič manj nego 80.000 Rusov je samo zadnje dni padlo v Karpatih pod silnim našim ognjem.

Ni naš namen, da bi se slepili z praznimi upi. A kdo bi se našel, ki bi še dvomil, da Rusija že sama čuti, da je došla že na konec svojih sil in da igra zelo dvomljivo igro? Danes stojimo na Karpatih na višku vojnih dogodkov! Vzdržati moramo, trdno odločeni, da hooemo doseči zmago, katero potrebujemo, ako hočemo poznejšim rodovom zagotoviti miren razvoj. To je naše geslo!

Celi hribi mrličev v Karpatih.

Opetovano smo že poročali, da pod krogli avstrijske armade pada v Karpatih nešteto ruskih vojakov. Boj je prava uničevalna borba zoper Ruse. Pisali smo že tudi, da Rusi prav nič ne štedijo s človeškimi življenji in da žrtvujejo vrsto za vrsto svojih vojakov. Z bojišča se o tem poroča:

V večtedenski borbi, ki se bje sedaj v Karpatih, je na ruski strani toliko žrtve, kakor jih menda še nikoli ni bilo. Kljub silno težavnemu ozemlju, na katerem se vrši sedanja bitka, se tirajo ruske čete brezobzirno v gostih trumah proti našim močnim postojankam. Celi hribi samih mrličev navadno pri takih naskokih obležijo pred našimi postojankami. Uspeh uničevalnega boja je tem sfršnejši, ker se ta uničevalni boj vrši polagoma, a stalno, dan za dnevom. Ta način je hujiši, kot pa če se v enem boju uniči ena četa. Ker se uničevalni boj vrši na celi črti, ne uplivajo ogromne vsakdanje žrtve posebno močno na ruske vojskovodje, ki nimajo pravega pregleda čez vse velike izgube. Ruski voditelji vstrajajo pri svoji prvotni nameri, da prekerejo za vsako ceno karpatsko bojno črto. V sled te drzne namere tirajo ruski častniki svoje čete vedno huje v krvavi metež, in kljub strašnim izgubam priganjajo z bičem uboge vojake, da morajo naskakovati trdne avstrijske postojanke.

Rusko armado so Francozi prvotno nazvali že: „velik parni valjar“, ki bi naj pod seboj potlačil avstrijsko in nemško armado. Ker pa se Rusom to ni posrečilo, nazivajo sedaj Francozi rusko armado — „mlatilni stroj“, ki bi naj obe zavezniški armadi (avstrijsko in nemško) z neprestanimi boji zdrobila. V resnici se pa nahajajo ruske čete v Karpatih same v mlatilnem stroju, ali pravzaprav pod košnim strojem. Vrsta za vrsto ruskih napadalcev pada pod ognjem naših topov, strojnih in navadnih pušk, ne da bi kljub groznim žrtvam došli do svojega cilja, predreti in raztrgati našo bojno vrsto. Način našega bojevanja je sedaj, da se iz močnih postojank z dobrokramenjenim ognjem uniči kolikor mogoče mnogo ruskih vojakov ter se tako zlomi sovražna premoč. Poleg tega pa imajo naše čete naročilo, da same sebe ščitijo, kolikor le mogoče. Ta način bojevanja je dosegel že velike uspehe in velja kot najhujši sunek v ogromno rusko armado. V teh bojih se ne gre toliko za število ujetih, temveč bolj za število mrtvih in ranjenih. Tudi velikansko število prebivalstva Rusije bo zelo težko preneslo to ogromno puščanje ruske krvi.

Čeprav traja karpatska bitka že več tednov, ne da bi prišlo do odločitve, je vendar velikega notranjega pomena in sega dalje, kot marsikateri sijajni uspeh velike bitke na odprtem polju. Bitka, ki se zdaj bje v Karpatih, je najstrašnejša obrambna bitka, kar jih pozna svetovna zgodovina. Ta bitka je pravi, uničevalni boj, boj čelo s čelom; borba, ki prizadene napadajočim Rusom udarce, ki bodo s svojimi nasledki segali ruskemu ljudstvu v moze in ki se bodo poznali desetletja in desetletja. Uničevanje ljudi je na ruski strani radi trmoglavega bojevalnega načina ruskih vojskovodij doseglo grozen višek. Akoravno še kljub vsemu temu odločitev na bojišču zoper Ruse ne bo kmalu pila, pa vendar smemo upati, da bodo tedni sedanje vojske pomenili rožneje leta. Koliko tednov dalje traja vojska, toliko let bo imela Avstrija dalje mir. Sovražniki bo namreč rabili mnogo, mnogo let, redno bo rane, ki mu jih v teh tednih vseka avstrijska armada, zacelili.

2668 km dolga bojna črta.

Francoski list „Matin“ je izračunal, da znaša sedanja celotna evropska bojna črta 2668 km. 50 km znaša angleška, 28 belgijska, 870 francoska, 1370 ruska in 350 km srbsko-črnogorska bojna črta. Angleži imajo izmed vseh sedaj se borečih držav najkrajšo bojno črto. Celo Srbi in Črnogorci imajo svoje čete razpostavljene na sedemkrat daljši bojni črti.

Bardiov in Zborov.

Vojni poročevalci pišejo: Velik del mestnega prebivalstva se je zopet vrnil v Bardiov, čeprav stoji Rusi tesno ob deželni meji, ki ni zelo oddaljena od Bardiova. V trgovinah se prodajajo le predmeti, ki jih potrebuje vojaštvo. Pol ure oddaljeno kopal šee Bardiov je zapuščeno že od avgusta lanskega leta. Z bližajočo pomladjo se nameravajo tukaj ustanoviti velikopotezne zdravstvene naprave za vojaštvo, ki se v bližini bojuje. Zeearica voz do Bardiova.

Pol ure avtomobilne vožnje severno od Bardiova leži majhni kraj Zborov, ki se v sedanjih bojih pogosto imenuje. Kraj je v naših rokah, vendar se korak za korakom pozna, da divjajo naokoli najljubšeji boji.

Bodeče žičnate ograje.

V Karpatih sta si obe nasprotnika svoje postojanke do dobra zavarovala z vsemi mogočimi zaprekami. Mnogo hribov je zavarovanih s štirimi do petimi strelskimi jarki t k drug za drugim. Hribi so zelo strmi, t ko, da je dohod k strelskim jarkom na vrhu hriba silno težaven in mnogokje celo nemogoč. Poleg tega pa so strelski jarki in dohodi k njim skrbno zavarovani z bodečo žico. Te goste pločve so brantelji belopobarvali, da se od snega skoro nič ne razločujejo. Naskakujoči vojniki, ki od daleč ne opazijo teh bodečih pločv, butejo mogočkrat v žico, da mnogi kar ovisi na isti karpatski hribi pa so poleg tega sedaj še na čebelo pokriti s snegom in ledom. Mraz se ni odnehal. Mrzla burja bje po bojni polja i.

Bolgarski general — ruski knez.

Kakor smo že poročali, je ruski car imenoval znanega bivšega bolgarskega generala Radko Dimitrieva, ki je vstoiti v rusko armado in ki je bil poveljnik ruske armade, katera je prvokrat brezuspešno oblegala Przemysl, za ruskega feldmaršala. Sedaj se pa poroča iz Sofije, da je ruski car povzdignil feldmaršala Radko Dimitrieva v knežji stan.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Položaj v Srbiji.

Londonski list „Daily Chronicle“ javlja iz Aten: Kapitan Benett, ki se je povrnil s potovanja po Srbiji, poroča, da postajajo tam razmere vsak dan slabše. Strašna legarjeva kuga divja po celi deželi. V samem Beogradu je nad 3000 bolnikov, pa le 10 zdravnikov. Povsod manjka zdravnikov in usmiljenk. Srbija je do slej brezuspešno klicala svoje zavezničke na pomoč.

Vprašanja in odgovori.

Prihajajo nam vprašanja o nekaterih zadevah, ki se dotikajo širne javnosti. Zato se nam zdi primereno, ako odgovarjamo na nje javno in tako izpostavljamo svoje odgovore javni kritiki in kontroli. Namen naš je, da kdor ima drugo mnenje, naj se oglasi, in ga tudi pove in zagovarja.

Špeharji. Vprašanje: Kaj naj storimo, ako se nam nastavljene cene ne zdijo primerne? Odgovor: Za špeharje so nekateri mestni uradi kot politična oblast nastavili maksimalne cene. Pri tej priliki se je zamudilo, da bi se zahtevalo tudi mnenje špeharjev o maksimalnih cenah, kajti špeharji so kot producenti ravno tako prizadeti pri cenah, kakor mestno prebivalstvo, ki je konsument. Treba je torej, da se špeharji po več skupaj in po svojih občinskih uradih pritožijo na višjo politično oblast (c. kr. namestništvo) proti določi om mestnih uradov, kjer se jim zdi to primerno. Zraven naj zahtevajo tudi, da se v bodoče za določanje maksimalnih cen pritegnejo tudi zaupniki špeharjev. Vsak brani svoje pravice!

Cene žita. Vprašanje: Nam v ptujskem okraju se odjemlje od glavarstva žito po cenah, ki niso nikjer razglašene. Ali je to pravilno? Odgovor: Stalna uravnavna uporaba še ni izdana. Zato velja še vedno § 4. cesarskega ukaza z dne 24. febr. 1915, ki določa, da sme okrajno glavarstvo s pooblastvom namestništva pozvati posestnike pod zaporo danih zalog, naj dobavijo po oblastveno določenih cenah potrebno množico zaloge. Proti določenim ceni in da niso cene nikjer razglašene, se lahko pritožijo na namestništvo.

Odvzetje žita po Ogrih. Vprašanje: K nam (občina na Murskem polju) so prišli kot vojaki oblečeni ljudje z Madžarskega, nam kazali madžarske listine ter zahtevali, da jim prodamo po gotovi, od njih določeni ceni oves td. Kaj naj storimo? Odgovor: Hitro po orožnike, da primejo take ljudi in jih ovadijo. Mogoče je, da sploh niso bili vojaki, ampak preoblečeni madžarski židje. Kdor Vam hoče kaj odvzeti, mora priti z županom, ki dobi prej že od glavarstva tozadevna naročila. Za Madžare pa se pri nas sploh ne bodo izdajala taka naročila. Javite stvar glavarstvu, a še bolj je sigurno, ako jo javite namestništvu.

Begunci po hišah. Vprašanje: Naši občini (v Lutomerskem okraju) baje hočejo poslati več galiskih beguncev z Ogrskega, katere bi morale sprejeti v posamezne hiše in jih proti majhni odškodnini preživljati. Toda če nam hodi trda za živež. Kaj naj storimo? Odgovor: Na Gornjem in Srednjem Štajerskem spravljajo begunce v barake, pri nas v posamezne hiše. Slov. Kmečka Zveza se je proti temu dvojnemu načinu že pritožila. Ako še nimate beguncev v vaši hiši, jih nočete radi pomanjkanja živeža, naredite ulogo in sicer najbolj sigurno obenem na lutomersko glavarstvo in namestništvo. V ulogi razložite svoje pomske.

Razne novice.

Našim naročnikom! Tistim naročnikom, ki imajo pisane naslove in jim je naročina potekla s 1. aprilom, ali pa jim poteče okoli 15. aprila, smo napravili danes na ovitek velik rdeč križ. S tem jih hočemo opozoriti, da naj takoj zopet naprej plačajo naročnino, ker se jim drugače list brezpogojno ustavi. Pri grozni druginji, kakor je sedaj, nam je popolnoma nemogoče, dopošiljati list, ako ni plačan, naprej. Nadalje pa opomnimo tudi vse tiste naročnike, ki imajo tiskane naslove, a še niso plačali našega lista čisto do konca leta 1914, da jim bomo v drugi polovici tega mesca napravili na ovitke rdeče križe. Ako potem do 1. maja ne bodo plačali lista vsaj do konca leta 1914, bomo vsled druginje tudi prisiljeni jim list ustaviti. Zatorej, cenjeni naročniki, ne pozabite poslati naročnine, da boste mogli list redno prejemati. Poloznic sedaj ne razpošiljamo. Kdor nima položnice, naj se poslužuje poštne nakaznice. — Ob enem pa vabimo tiste Slovence in Slovenke, ki še nimajo naročenega „Slovenskega Gospodarja“, da stopijo v krog naših mnogobrojnih naročnikov. „Slovenski Gospodar“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naslov: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“, Maribor.

Nove molitve za mir. Iz Rima se poroča: Državni tajnik kardinal Gaspari je izdal sledečo odredbo: Sv. Oče je ukazal, da se pri majnikovi pobožnosti moli od njega sestavljena molitev za mir, s katero je združen odpustek 300 dni vsak dan. Odpustkov se more udeležiti vsak, kdor se je vsaj 20krat udeležil majniške mirovne molitve.

*** Sv. Oče mladini.** Dne 9. aprila je sv. Oče sprejel mladeniško zvezo iz mesta Neapolj. Ob tej priliki je sv. Oče v svojem nagovoru rekel mladeničem, med drugim: „Stojte vedno v prvih vrstah krščansko-socialnega gibanja in pomnite, da boste le z delom in verskim življenjem dosegli velike uspehe.“

*** Papež Benedikt XV.** — za tesno zvezo med časopisjem in organizacijami. V Italiji so katoličani ustanovili „društvo za razširjenje dobrega časopisja.“ Sv. Oče je ob tej priliki izrazil upanje, da bo odslej med italijanskim katoliškim časopisjem in „Ljudsko zvezo“, ki je največja organizacija italijanskih katoličanov, nastala tesnejša medsebojna zveza.

*** Brat sv. Očeta umrl.** V mestu Pegli pri Genovi na Italijanskem je v nedeljo dne 11. aprila umrl Julij dela Chiesa, mlajši brat sedanjega sv. Očeta. Umrl je bil star 54 let.

* **Duhovniške vesti** iz lavantinske škofije. Na bojišče je vpoklican č. g. Ignacij Brvar, kurač v vojaški bolnici v Gradcu. Na njegovo mesto v Gradcu je poklican č. g. Peter Paulič, kaplan pri Sv. Benediktu v Slov. gor. — Za vojne kurate v rezervi so za čas vojske imenovani: č. g. Anton Lasbajer, mestni kaplan v Celju, č. g. Franc Rop, kaplan pri Sv. Anu v Slov. gor., č. g. Mihael Barbič, kaplan v Ljutomeru in č. g. Ivan Baznik, kaplan pri Sv. Barbari v Halozah.

* **Cesar obdaruje stoletnega starčka.** V vašici Stresa pri Palanci ob Jadranskem morju živi kmet Antonio Bolongaro, ki bo prihodnje dni star 100 let. Bolongaro je leta 1849 v čolnu prepeljal tri odlične gospode iz Strese v Laveno. Eden teh treh gospodov je bil, kakor se je pozneje izvedelo, cesar Franc Jožef. Sedaj, ko je kmet star 100 let, so njegovi vnuki poslali cesarju dopisnico z podobo starega očeta s pripombo, da je pred 66 leti Bolongaro v čolnu vozil cesarja. Kraljevo italijansko okrajno načelnstvo v Palanci je te dni prejelo nakaznico za 200 lir, kateri znesek je poslal cesar Franc Jožef stoletnemu starčku Bolongariju. Italijanska kraljica-mati, ki je marsikatero poletje preživela v Stresi, je istotako poslala stoletnemu starčku 100 lir.

* **Občni zbor Jugoslovanske Strokovne Zveze.** Redni glavni občni zbor Jugoslovanske Strokovne Zveze v Ljubljani se vrši v nedeljo dne 2. maja 1915 v hiši, kjer se nahaja „Delavsko konsumno društvo“. (Kongresni trg 2.) Ob 8. uri dopoldne je za delegate cerkveno opravilo v kapelici Alojzijevejšča, Poljanska cesta št. 4. Glavni občni zbor se prične ob 9. uri dopoldne. Naše štajerske skupine vabimo, da izvolijo delegate za občni zbor in iste naznanijo osrednjemu vodstvu v Ljubljani.

* **„Tagespost“ obsojena.** Slovenski odvetnik dr. Breje je tožil graško „Tagespost“, ker ga je dolžila panslavizma in serbofilizma, torej veleizdajniškega mišljenja in delovanja. Ker „Tagespost“ seveda svoje trditve ni mogla dokazati, je bil dne 13. dec. njen odgovorni uradnik radi razžaljenja časti obsojen na 14 dni zapora, oziroma 100 K denarne kazni.

* **Čtivo za vojake.** Med Nemci ustanavljajo posebne liste, da se pošljejo vojakom na bojišče. Nemški jezuitje so začeli izdajati poseben list za akademsko izobražene vojake. Mi Slovenci smo premajhni, da bi ustanovili poseben list za bojišče. Za to pa naročite vojakom prav pridno naše liste. Izredno hvaležni vam bomo! Za četrtleta stane „Straža“ 2.00 K, „Slov. Gospodar“ 1 K. Pokažite tudi v dejanju, da vedno mislite na svoje drage sinove v vojski!

* **Novi poveljniki III. armadnega zbora.** Za poveljnika našega domačnega armadnega zbora je imenovan dosedanjí poveljnik 34. infanterijske divizije, general Krautwald pl. Annau.

* **Stotnik Vaupotič odlikovan.** Stotnik našega domačega domobranskega pešpolka, št. 26 g. Eduard Vaupotič je radi svojega junaškega vedenja pred sovražnim bil od cesarja odlikovan z vojaškim zasluznim križcem 3. razreda z vojnim okraskom. Stotnik Vaupotič je naš rojak iz ljutomerskega okraja in je bil na čelu svoje stotije na severnem bojišču že dvakrat ranjen. Sedaj se zdravi v Mariboru.

* **Slovenski junak.** Srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda je dobil Franc Grašinar, infanterist 87. pešpolka, doma od Sv. Jurija ob Taboru. Čast slovenskemu junaku! Grašinar piše svojim staršem: „Ljubi stariši! Prosim Vas, dajte hitro moje odlikovalno pismo, ki sem ga dobil od višjega poveljstva, v okvir. Ako še pridem nazaj, mi še bo lahko v korist. Ako me pa ne bo več nazaj, ga pa imejte Vi v spomin, da sem storil smrt za cesarja in za ljubo domovino. S tega imam v Karpatih še zmirajo zadosti, pa Rusov še tudi. Avstrijci jih še zmiraj dobro klestim. Ako Bog da, bodo s snegom vred tudi Rusi skopneli!“

* **Odlikovani slovenski junaki.** Z bojišča se nam dne 5. aprila poroča: S pohvalnim pismom armadnega poveljstva je bil za požrtvovalno in izvrstno spojinjevanje vojaške službe in z veliko hrabrostjo svetinjo odlikovan računski narednik pokovnega štaba Jožef Magdič, doma iz Cvena pri Ljutomeru. Srebrno svetinjo prve vrste je dobil nadalje vojniški podčastnik Ivan Weis iz Iljaševca pri Križevcih. Pri našem slovenskoštajerskem domobranskem pešpolku št. 26 je bilo od začetka vojne do sedaj odlikovanih že 78 Slovencev. Odlikovanja so si zaslužili vsi z izvanrednimi hrabrostnimi čini. Kot vzor pravega slovenskega vojaka se mora upoštevati poseben štabni narednik Anton Fifra, doma iz Pragerskega. Ta pogumni podčastnik je s svojimi napreči pomaklenimi vodil v trenutku, ko je sovražnik vsled silne premoči udrl v naše postojanke, nastočil sovražnika za hrbtom. Uspeh tega hrabrega, rekel bi skrajno drznega ravnarja, ki ga je junak z življenjem plačal, je bil, da se je udalo 600 Rusov. Fifra je bil predlagan radi tega vrlega in junaškega čina za najvišje odlikovanje. Junak si je gotovo zaslužil tražen spomin. Krasen vzgled in vzor pravega slovenskega vojaka!

* **Mrtvi se oglašajo.** Od Sv. Barbare pri Mariboru se nam piše: Aloiz Zmavc dolgo časa ni dal nobenega glasu od sebe. Odšel je ob začetku mobilizacije na bojišče, a se do sedaj ni nič oglosil. Pred kratkim pa so dobili njegovi stariši iz Ruskega pismo, v katerem jim sin Aloiz piše, da je bil dne 26. avgusta 1914 ranjen v levo roko in ujet ter da se nahaja še sedaj v bolnišnici v Viatki na Ruskem. Njegovi tovariši so poročali z bojišča, da je Aloiz padel, eden

je celo trdil, da je videl, kako so ga pokopali. Njegova žena prav nič ni hotela verjeti tem poročilom. Vedelo ji je nekaj pravilo, da še njen mož živi. In ta slutnja se je uresničila. Mislimo si lahko, kako veselje je zavladalo v Zmavčevi družini, ko je došla vesela vest z Ruskega.

* **Vojaški delovni dopusti.** Prednost za doseg dopustov za delo na polju imajo pred vsem ranjeni in bolni vojniki, ki so se vrnili z bojišča in sicer potem, ko so okrevali, ali pa se je njih zdravstveno stanje v toliko izboljšalo, da se jih lahko odpusti iz bolnišnice. Moštvo, ki je bilo radi hraprih činov odlikovano, užiiva glede dopustov posebne ugodnosti.

* **Nabori črnovojniki letnikov 1873—1877 za mariborsko okrajno glavarstvo** se bodo vršili po sledečem redu: I. Sodni okraj Maribor (Levo in desno drasko orežje v Mariboru, v „Gambriovi dvorani“, Schillerjeva cesta in sicer: Dne 20. aprila za občine: Dobrenje, St. Ilj v Slov. gor., Kamica, Sv. Jurij ob Pesici, Gradšča, Grušova, Sv. Jakob, Kaniža, Krčevci, Letersberg, Sv. Križ, Jareni a, Jelovec pri Kamnici, Jančev Vrh, Sv. Marija ob P., Sv. Marija pri Vurbergu; dne 30. aprila za občine: Goraja Sv. Kunčica, Gornji Duplek, Sv. Peter, Plač, Pioderšnica, Počička ves, Pešniški dvor, Ranča, Rošpoh, Slemen, Šp. č. k, Slatinski dol, Dragučova, Bresternica, Spodnji Duplek, Vosek, Boč, Sycina, Vrtiče, Vukovski dol, Selica ob Dravi, Selica ob Mur, Ceršak, Ciglece, Cirknica. Dne 1. maja za občine: Vrlovič dol, Studenci, Bistrica pri Lembalu, Bistrica pri Rušah, Fram, Gorica, Ješenci, Recenjak, Rače, Kumen, Lehen pri Rbici, Lembah, Dogoš, Lobaica, Loka, Sv. Lovrenc nad Mariborom. V nedeljo dne 2. maja za občine: Sv. Marieta na Dr. p., Ruše, Morje, Sv. Miklavž, Oreova vas, Gornje Hoče, Pohorje, Pivola, Poberž, Počova, Rače, Rogoz, Razvanje, Radvanje, Rudečbreg, Slivnica, Skoke, Tezno, Spolnje Hoče, Bohova, Čižet Smolnik, Zrkovec. II. Sodni okraj Sv. Lenart v Slov. gor. v Aniblovi gostilni pri Sv. Leartu. Za celi sodni okraj se vrši izbera v ponedeljek dne 3. maja. III. Sodni okraj Slov. Bistrica v gostilni Kac v Slov. Bistrici. Dne 4. maja za občine: Sv. Ana, Bukovec, Dežno, Frahač, Gabernik, Pekel, Hošica, Hrasovec, Jelovci-Makole, Kalše, Črčjevece, Oglišnjak, Zabljek, Laporje, Luščka vas, Sv. Martin na P., Modrače, Gornja Bistrica, Gornja Lečnica, Vrhloga, Gornja Polstava, Oselj, Polčke, Sentorec. Dne 5. maja za občine: Brezje, Polčane, Potšče, Pretež, Ritoznj, Kovča vas, Smereče, St. ožko, St. temberg, Stopno, Studenice, Tinje, Spodnja Ložnica, Spodnja Novavas, Spodnja Polskava, Verboje, Slovenska Bistrica, Vojtina, Cigovca. Izbera se prične vsaki dan ob 8. uri jutraj. Izberni zavezanec pa se mora radi poprejšne porazdelitve ob 7. uri zjutraj siliti na zbirališču. Črnovojni legitimacijski listi, ki jih dobijo črnovojniki, ki zavezanci, da o pravico do proste vojnje po železnih in parniških in sicer od preivalšča do preglednega (izbiralnega) kraja in nazaj. Da se te vojnje zamorejo nadzorovati in da se zobrajio moretne zlorabe z upravičeno ostro preste vojnje, mora se na črnovojni legitimacijske liste pred vsako vojnjo prišiti pečat pri osebni blagajni železniškega urada izhodne postaje.

* **Pozor pred sumljivimi potepuhi!** Politične oblasti so dobila poročila, da se klatijo ponekod na deželi sumljivi ljudje, ki se izdajajo za begunce in ki ljudstvo opeharijo. Ti ljudje pripovedujejo na goljufiv način manj izobraženim ali premalo podučenim ljudem, da so pooblašeni od vojaške uprave ali od političnih oblasti, da smejo rekvirirati posamezne potrebščine za armado. Tako se zgodi, da neuki ljudje zastopajo ali pa po navadno, večinoma ničeno ceno črno svoje priredel, živež, živino, kovino in drugo roboto tem nepoklicanim ljudem. Proti takim ljudem, ki se sedaj klatijo tudi po naših krajih in begajo ljudstvo, je treba odločno nastopiti in se jih naj takoj raznani sodniji, žandarmeriji ali pa občinskemu uradu. Oblastva resno svarijo prebivalstvo pred ročetjem teh sumljivih ljudi. Orozarja se, da se bol kakor je razvidno iz tozadevnih postav in odredb, vsakej uradni rekviziciji gotovih potrebščin izvršila proti gotovemu plačilu in sicer tako, da lastnik dotičnih reči ne bode imel nikake škodje.

* **Živinoreja in prodaja živine.** Kmeti si iz ljutomerskega okraja nam piše z ozirom na naš členek v št. 14: Sprejmite v „Slovenskega Gospodara“ moje in mojih starišev mnenje glede živinoreje in prodaje živine. Dobro je in koristno za napredek kmečev, da staja, da ima živina srednje visoko ceno. S čim si naj posestniki plačujejo davke in visoke dohode, ako živina ima robene cene? Vsak državljan se mora zavesti, da da cesarju, kar je cesarjevega. Če naj jemlje kmet denar za gospodarske potrebščine, če ne more živine iz hleva prodati? Mislim, da si nikdo, ki se z živinorejo peča, ne želi onih slavih nekdanjih časov, ko se je najboljša krava prodala za kakih 40 goldinarjev. Debeli svinja na se je komaj vnučila kakemu krmarju za borih 20 goldinarjev. Gotovo ne bi imeli mi kmečki si-ovi veselja do živinoreje, če bi se vse po tako sramotni ceni prodajalo. Zakaj bi naj potem žrebeto, teleta in majhne pujske nuščali za rleme, ako stare živine ne bi mogli iz hleva dobro prodati. Mislim, da vsaki živinorejec v ljutomerskem okraju želi Avstriji linbi mir, našim armadam skorajšnje zmago, naši živini pa čeno ceno.

* **Sprememba zakona o vojnih dajatvah.** „Prager Tagblatt“ javlja: Ogrski honvedski minister je

izposloval v svoji zadnji avdienci cesarjevo privolenje, da se spremeni zakon o vojnih dajatvah z leta 1912. Spremembo bo predložil ogrskemu državnemu rboru. Zakon o vojnih dajatvah določa, kakor znano, da se smejo civilne osebe do 50. leta vporabljeni za razne posredne vojne službe le v okviru svojega poklica. Sprememba bo to omejitev odpravila ter določila, da se smejo civilne osebe do 50. leta pritegniti vojaški službi tudi izven okvirja svojega poklica, torej po potrebi pomeni torej v bistvu razširjenje črnovojniskih dolžnosti od 42. na 50 let. Ker se v vojaških zadevah postopa vsopredno, bo gotovo tudi kmalu izšla odredba z enako vsebino v naši državni polovici.

* **Novi predpisi za mlinarje.** Vlada je izdala naredbo, s katero se določa, da morajo stranke, ki dajo na mlinih mleti svoje žito proti plačilu (merici), mešati rž in pšenico z ječmenom, koruzo itd. in sicer tako, da pride na 70% pšenične moke 30% ječmenove in na 67% ržene moke 33% ječmenove ali koruzne moke. Prepovedano je torej mlinarjem, mleti strankam, ki prinesejo ali pripeljejo v mlin pšenico ali rž, čisto pšenično ali rženo moko. Nova naredba tudi določa plačilo, ki gre mlinarju za žito, katero je zmlel za strande. Kjer ni ječmena in koruze (kakor pri nekaterih posestnikih v ljutomerskem okraju), tam se naj to naznani po občini glavarstvu.

* **Trgovci, gostilničarji in drugi obrtniki** v mariborskem okrajnem glavarstvu so dobili po svojih običajih od okrajnega glavarstva razvidne tedenske izkaznice za uporabo moke in žita. Vsak posamezni obrtnik mora voditi natančen seznam, koliko moke, žita ali kruha je z ozirom na določeni ključ (240 gramov moke ali 300 gramov žita na dan) porabil vsak dan za se, svojo družino, delavce, uslužbence, odjemalce ali goste. Na teh izkaznicah je natanko določeno, koliko moke, žita ali kruha se sme porabiti. Tedenske izkaznice služijo politični oblasti za kontrolo, ali se posamezniki držijo uradno določenega ključa o uporabi žita in moke. Vsak obrtnik, ki je dobil tako izkaznico, je pod kaznijo zavezan, voditi tudi natančen seznam o svojih zalogah žita in moke. Izkaznice se morajo vsako soboto ali nedeljo oddati pri občinskem uradu.

* **Prodaja in razpošiljanje žita in moke strogo prepovedano.** Štajerska c. kr. namestinja naznanja: Dogodilo se je zadnji čas, da se je kljub cesarski naredbi o zapori žita in moke, brez uradnega dovoljenja razpošiljalo žito in mline izdelke. S tem se je pa škodovalo uravnavi uporabe žita in moke. § 32, odstavek 2, oziroma 4, cesarske naredbe z dne 21. februarja 1915 določa, da se proti osebam, ki brez uradnega dovoljenja prodajajo ali razpošiljajo žito in moko (ki je pod zaporo), se sodnijsko kaznujejo z zaporo od šest mesecev, v posebno kaznivih slučajih (prestopkih) se lahko poleg zapora do enega leta, naloži še denarna globa do 2000 K, ki se pa sme povisati celo do 20.000 K. Prebivalstvo se resno opozarja, da naj strogo upazuje ta določila cesarske naredbe. Oblasti bodo z vso strogostjo vršile nadzorstvo in prestopke kaznovali.

* **Nakup krompirja.** Štajersko cesarsko namestništvo je nakupilo večjo množino krompirja za štajersko prebivalstvo. Krompir se oddaja po vagonih pod zelo ugodnimi pogoji. Občine, zadruge in kmetijske podružnice naj koj zberejo v svojem delokrogu naročnike krompirja in naznanjo namestniji v Gradcu, koliko ga naročijo. Naslov za naročila: „Deželni kulturni inspektorat c. kr. namestniji v Gradcu.“ Od tam se bo naročnikom pozneje vse potrebno glede cen in pošiljanja krompirja naznanilo.

* **Umestna prepoved.** Veliki župan in kraljevi komisar požeškega komiteta v Slavoniji dr. Trnski je oslal župnijam svojega okrožja sledeči odlok: Izvedel sem, da upravljajo naše kmetice kljub hudim sedanjim vojnim časom, denar za svilene obleke in za drugo prevzetijo. Vsled tega naročam: 1. Kmetice in njih hčere ne smejo nositi svilenih kril in različnega lepotečja. 2. Kdor se ne bo ravnal po tem ukazu, bo kaznovan po postavi leta 1854 in po predpisu l. 1873. Župniki naj razglasijo ta odlok raz prične in naj delujejo proti razkošju v obleki. — Kaj takega bi bilo tudi pri nas potreba. Mnogo je žensk, mimo katerih gre hudi čas, ne da bi ga čutile ali razumele. Kdor nima sam svojcev v vojski, mora vendar občutiti občno žalost in trpljenje: kričeca in bogata obleka žali oči mož, ki morajo ležati v blatnih jarkih, ki se vračajo raztrgani in umazani. — Božični tečen je šla po ulici v Ljubljani gospa v dragoceni kožuhovalni, s svetlimi kamni v ušesih. Srečala je tri ranjene vojake, ki so lezli po bergljah. Ti so se ustavili in so jo gledali, starejši izmed njih je rekel: „Ah! Take hodite po Ljubljani ta čas, ko prelivamo mi kri po Galiciji in Srbiji! Fej vas bodi!“ In pljunili so ti trije ranjeni vojaki pred nacistano gospo.

* **Tržne cene v Gradcu.** Debeli voli 180 do 200 K, srednje debeli 172 do 180 K, suhi 162 do 170 K; debele krave 160 do 180 K, srednje debele 132 do 158 K, suhe 100 do 130 K; bik 154 do 184 K, mlada živina 148 do 180 K; teleta 200 do 230 K, izjemoma 240 do 250 K; mlade svinje 280 do 286 K, debele svinje 290 do 300 K, srednje debele 268 do 290 K, mesne svinje 280 do 290 K; ovce 140 do 160 K. (Pri goveji živini veljajo cene za 100 kg žive teže, pri teletih, svinjah in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Seno 100 kg: Sladko 10 do 11 K, kislo 8.50 do 10 K, slama 8.50 do 10. — K: pšenica 41.50, rž 33.50, ječmen 30.80, koruza 25.50, proso 50 K, oves 27.30 K, ajda 60 K, fižol 68 do 85 K, grašica 11.20 do 11.40 K, leča 16.20 K, proso 90

pšeno 72 do 96 K, pšenični zдроб 92 K, koruzni zдроб 68 do 88 K, rže. a moka 64 K, pšenična moka št. 0 92 do 108 K, št. 4 80 do 86 K, št. 6 (črna) 68 do 81 K (100 kg). Jajca komad 10 do 12 v, krompir 18 do 22 v 1 kg, mleko 28 do 30 v liter.

* **Maribor.** S prihodnjo nedeljo, dne 18. aprila se bodo v Mariboru upeljale krušne nakaznice. Od tega dne naprej smejo peki in prodajalci kruh oddajati edinole, če se kupec izkaže s krušno nakaznico. Prodajalec je obvezan, da mora primerno število posameznik delov krušnih nakaznic s škoričami odrezati. Te odrezke mora prodajalec shranjevati in ob koncu vsakega tedna oddati na magistratu. Krušne nakaznice dobijo edino le tista gospodinjstva, ki niso dobila izkaznic za krušno moko in dobivajo od mestnega urada vsak mesec za osebo samo dva kilograma moke za kuho. Za take družine se izdajo zmanjšane krušne izkaznice, po katerih dobi vsak družinski član vsak teden kruha, ki tehta 1 kg 40 dekagramov. Kdor je dosedaj dobival krušno moko in želi od sedaj krušno izkaznico, lahko svojo dosedanjo listino pri mestnem uradu zamenja, tako, da bo odslej dobival kruh in moko za kuho. Kdor pa sploh ne rabi nikake moke, dobi popolno krušno nakaznico, s katero dobi vsak teden 1960 gramov (skoro 2 kilograma) kruha. Krušne izkaznice in izkaznice za moko so za eno in isto ceno nedopustne. Krušne izkaznice se bodo izdajale vsak četrtek, petek in soboto od 5. do 7. ure popoldne. V to svrhu bodo v mestni hiši poslovali tri komisije. Prvokrat se izdajo izkaznice v četrtek, dne 15. aprila. Komisija za imenske začetne črke A do J posluje v mestni policijski pisarni (soba št. 7, I. nadstropje) druga komisija za črke K do P v sobi št. 11, prvo nadstropje in tretja komisija za črke R do Z v mestnem zglasilnem uradu (soba št. 1, pritličje). Kdor hoče imeti krušne izkaznice, mora izpolniti poseben razvidni polo, ki se dobi v vseh mariborskih policijskih sobah in se jo mora oddati pri komisiji: nato se še le dobi določeno število krušnih izkaznic. Od četrtega naprej sta se dosedajni pisarni za izdajo izkaznic na Magdalenskem trgu in deški ljudski šoli na Stolem trgu opustili. Izdaja izkaznic za moko se vrši odslej edino pri gori omenjenih komisijah v mestni hiši zadnje tri dni v tednu od 5. do 7. ure zvečer.

* **Fram.** „Kmečka hranilnica in posojilnica“ je ob svojem letnem računskem zaključku pokazala lepe uspehe. Udov je imela 118, prometa je štela 176.254 K, odvišnega denarja ima 13.000 K in čistega dobička 2000 K.

* **Dobrna.** Država vzame dobrnske deželne toplice za dobo petih mesecev v najem za begunce in vojake, di se vračajo iz bolnišnic. Dne 12. aprila se je mudila na Dobrni komisija, sestoječa iz zastopnikov vlade, c. kr. komisarja celjskega okrajnega glavarstva, zastopnikov dežele, deželnega odbornika M. Stallnerja in ravnatelja dr. Hiebauma. Država vzame pa tudi v najem vsa zasebna stanovanja na Dobrni, v župnišču, duhovski hiši, v obeh hotelih Styria in Union itd. To pomeni za Dobrno jako veliko. Saj je že nekaj let bilo v naših toplicah prav žalostno. Vsled draginje in oddaljenosti od železnice je že vedno manj gostov prihajalo. Država plača za stanovanja nekaj manj, kot se je navadno plačalo.

* **Celje.** Vsi živinski sejmi (razven za koze) so v celjskem sodnijskem okraju ustavljeni od 7. aprila naprej, ker se je pojavila bolezen v gobcu in na parkljih (slinovka).

* **Celjska okolica.** Okoliška občina namerava kupiti dva vagona krompirja, ki ga bo po primerni ceni oddajala revnejšim občanom.

* **Gomilsko.** Spomlad prihaja zopet v našo vas. Povsod v naravi se vzbuja novo, veselo življenje. In tudi v našo vas je prinesla par veselih novic. Oglasil se je Lebno France iz Rusije, Rančigaj Ivan iz Srbije; druga vest nam je naznanila, da Korakata Mlinarjev France in Lončičev Tona proti daljni Sibiriji. Kakor strela pa je treščila v našo vas vest o junaški smrti Virantovega Tonča. Srce je zadrželo žalosti in ni hotelo verjeti. Spomini so pohiteli tja pod Virantovo lipo in našli Tonča, krepkega, življenja polnega v sredi med gomilskimi fanti; vse je bilo tiho naokoli, le Boljska je sumljala svojo pesem in milo je donel Tončev glas po vasi: „Ptički, jaz vprašam vas, Ali bo že skor pomlad? Pomlad že prišla bo, ko Tebe na svet ne bo.“ In sedaj nam potrjuje to tužno vest iz Karpatov. Dragi Tonče, kakor Te išče skrbno oko Tvojega očeta, kako hrepenijo po Tebi ljubeča srca Tvojih tovarišev, Ti pa spavaš tam v Tvoj „grob zeva globok, globok in širok. Sred mladini tujini, od krvi naših fantov namočeni zemlji! diš livač, Oh koliko sanj pokopljejo vanj, in koliko nad!“

* **Sv. Jurij ob Taboru.** Veliko mož in mladeničev je poslala naša fara na bojno polje in veliko jih je tudi tam že našlo častno smrt za komovino in za cesarja. Dne 12. aprila so nam pa šentjurski zvonovi naznanili žalostno vest, da je padel na Velikonočno soboto (v bajonetnem boju) junaške smrti in bil pokopan na blagoslovljeno pokopališče na Veliki ponedeljek tam v Karpatih vzgleden mladenič in ud Marijine družbe Karol Lukman. Naš rajni junak je nečak mil. g. prelata K. Hribovška in edini brat bogoslovnega prof. vlč. g. dr. F. Lukmana. Ramšakova hiša, ki je dala Cerkev take moke, je dala s tem tudi cesarju najdražje, kar je imela. Bog bodi tolažnik. Z gostoljubno in blago hišo Ramšakovo čutimo vsi odkritosrečno in globoko sožalje!

* **Koprivnica.** Dne 7. t. m. smo v dolgem sprevedu z otožnim srcem spremili k zadnjemu počitku našega preč. gospoda župnika Jazeka Prešerna, kateri je bil lep vzgled krščanske pobožnosti, uljudnosti, pobožnosti i. t. d. Blagi naš pokojni prisrčno ljubljani gospod župnik je bil zvest, neutrudno delaven služabnik Kristusov do konca svojega življenja. Prid govor nam je rad prepomenljive besede: „Bodimo pripravljeni na vse najhujše, kar dapes lahko storimo, ne odlagajmo na jutri.“ Te besede nam je na srce polagal še nekaj dni pred smrtjo. Njegovo skromno življenje je bilo svetniško. V sedanji viharini dobi je vedno priporočal svojim ovčicam: „Molimo, skrbimo, delajmo, dokler živimo, počivali bomo v grobu.“ Dobri naš pastir, Bog vam daj večni mir!

* **Pogrešajo se:** Ivan Mir, 87. pešpolk, 9. stotinja, vojna pošta št. 73. Odgovor Mariji Mir, posestnici, Grabonoši, Sv. Jurij ob Ščavnici. — Rezervni pešec Anton Šalobir, c. kr. pešpolk št. 87, oddelek za strojne puške, 4. stotinja, in je bil baje pozneje prestavljen k 8. stotniji. Naznanilo njegovemu očetu Jožetu Šalobir, kmetu v Jurklostru. — Janez Veber, c. kr. domobranski pešpolk št. 26, 3. stotinja. Poročilo njegovi ženi Mariji Veber, posestnici v Galiciji, pošta Zalec. — Peter Brumen, domobranski pešpolk št. 26, oddelek strojnih pušk št. 3-26, vojna pošta št. 48. Odgovor njegovi materi Mariji Brumen, posestnici v Mekotnjaku, pošta Ljutomer. —

* **Sv. Jurij ob Ščavnici.** Bralno društvo izreka slavni domači hranilnici in posojilnici najtoplejšo zahvalo za velikodušni dar v znesku 20 K. Bog plačaj!

* **Središče.** V nedeljo, dne 18. t. m., popoldne po večernicah, je protialkoholni šod v posojilničnih prostorih. Trdo se še sliši ta beseda, a nič strahu! Pridite, da se bolj seznanite s „Sveto vojsko“!

* **Celje.** Izobraževalno društvo v Celju ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 25. aprila 1915. ob 3. uri popoldne, v dvorani hotela „pri belem volu“. G. učitelj M. Levšček bo govoril o za sedanjost čas prav zanimivem predmetu. Vabi se k prav obilni udeležbi, posebno dekleta in gospodinjke naj pridejo.

* **Sv. Jožef-Celje.** Do sedaj ni nobene ovire za dekliške duhovne vaje. Začele se bodo dne 26. aprila zvečer in končale dne 30. aprila zjutraj. Obhajale se torej bodo, kakor druga leta. — Predstojništvo sv. Jožefa v Celju.

* **Trbovlje.** V nedeljo, dne 18. aprila, bo imela Dekliška Zveza svoj redni letni občni zbor in sicer v dvorani Društvene doma. Vsporedi: govor preč. g. župnika, ter voditelja in govornik mladenk. Nato volitev odbora in slučajnosti K prav obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Zadnja poročila došla v četrtek, 15. aprila. Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Duraj, 14. aprila.

Avstrijski generalni štab uradno poroča:

Sjlosni položaj je nespremenjen. Na karpatski bojni črti so se vršili na skoro vseh delih bojišča artilerijski boji. Na severozalodni strani Užoka sta naša hrabra pešpolka št. 19 in št. 26 (večinoma ogrski i Slovaši) z naslovom odvzeli Rusom obsežno postojanko, katero je sovražnik pred nekaterimi dnevi zasedel.

V južnoizhodni Galiciji in Bukovini mir.

Mraz, sneg in dež v Karpatih.

Na celi karpatski bojni črti se boji sedaj za Avstrijece ugodno razvijajo. Naša bojna črta je sklenjena v tako trden železen obroč, da sovražnik ne more nikjer prebiti naših vrst. Skoro na celi karpatski bojni črti je zadnje dni zapadel nov, visok sneg. Nastal je zopet občuten mraz. Po dolinah pa skoro neprestano deži. Vojevanje je zelo otežkočeno.

Przemysl glavno mesto Galicije?

Rusi nameravajo Przemysl proglasiti za glavno mesto Galicije. List „Ruski Invalidi“ poroča, da so Rusi že pričeli popravljati rušene premijske udržbe. Trdnja o hočejo popraviti, da bo tako močna, kakor ob začetku vojske.

Sovražnik zopet pred Dardanelami

Iz Carigrada se dne 13. aprila poroča, da je dne 12. t. m. nekaj so raznih opazovalnih ladij pol ure brezuspešno obstreljevalo turške postojanke ob uvalu v Dardanele. Turki so s svojimi strelci zadeli sovražno oklopnico in torpedni čoln.

Angleži niso za mir.

V našem uvodniku „Mir nam bodi!“ omenjamo, da je sv. Oče amerikanskemu časnikarju pl. Wiegandu izrazil željo, naj Amerika deluje za mir. Angležem pa to ni po volji. Največja angleška lista „Times“ in „Daily Telegraph“ se sedaj hučujeta nad papežem in piše, da je sv. Oče hotel Amerikance opominjati, naj ne izražajo streliva v Evropo. Angleško časopisje je mnenja, da se ni prišel trenutek za mirovno posredovanje. — Krmariskim Angležem torej ni za to, da bi se ustavilo grozno prelivanje krvi.

Japan in Kitaj.

Sedaj prihajajo poročila, da se bo spor med Japo sko in Kitajsko vendarle poravnal mirnim potom, ker se Japonska ozira na želje ameriške vlade, a na ruske in angleške želje se ji v sedanjem položaju ni treba ozirati. Za vse slučaje ostane japonska mornarica mobilizirana.

* **Sv. Oče Benedikt XV.** V slovenskem jeziku smo dozdaj pogrešali življenjske novice papeža, čeprav so po njem vpraševali verniki in osobito kateheti za uporabo v šoli. Sedaj je v tiskarji sv. Cirila v Mariboru izšel precej obširen življenjski sv. Očeta Benedikta XV., katerega je priredilo za slovensko ljudstvo uredništvo „Slovenskega Gospodarja.“ Da se lahko knjižica zelo razširi, določila se ji je prav nizka cena 10 v za komad, koji znesek se blagovolj vposlati v poštnih znamkah. Življenjski je pisan zelo mikavno in bo vsakega zadovoljil. Segajte po njem!

* **Novi majnik.** Tako se imenujejo nove šmarnice za leto 1915. Spisal jih je preč. g. Pankracij Gregorc, župnik pri Sv. Vencslu na Štajerskem. Knjiga obsega 32 krasnih premišljevanj za mesec maj o Mariji, Kraljici src. Posebno lepa, zanimiva in čisto nova bodo za Marijine častilce premišljevanja o Mariji, Kraljici zmag, kjer g. pisatelj opisuje grozne boje pekla in antikrista zoper sv. Cerkev in Marijino kraljestvo pred koncem sveta ter končno zmago Marijino nad vsemi sovražniki. Po premišljevanjih se sledijo mašne, spovedne in obhajilne molitve ter raznovrstne molitve k materi božji in za popoldansko službo božjo. Te šmarnice so torej pravzaprav popoln molitvenik. Stanejo na v platno vezane z rdečo obrezo 1 K 60 v., po pošti 10 vinarjev več. Naročajo se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Najmanj dela in stroškov je, ako se pošlje znesek 1 K 70 v po nakaznici naprej.

* **Slava sv. Križu.** (Premrl.) Pet pesmi za misijonski čas. Cena 50 v. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Pet prav mehko občutenih pesmi, ki jih je skladatelj namenil „v tolažbo vsem trpečim in v spomin na svetovno vojsko 1914-15.“ Brez dvoma bodo pesmi, lepo pete, prvi del svojega namena tudi dosegla in v trpeča srca obilo tolažbe vlivala. Pesmi niso težke, ampak take, da jih bo velika večina naših zborov izlaha zmagovala.

* **Fr. Ferjančičeve „Narodne vojske.“** Sedmi venček. Cena 60 v. V Ljubljani 1915. Založila Katoliška Bukvarna. Devet narodnih vojskih pesmi preprosto harmoniziranih v onih temeljnih harmonijah, kakoršne ljudstvo samo rabi pri petju narodnih pesmi; zato so prav lahke, brez vsakoršnih težav tudi za najslabše zbere primerne, primerne zlasti še sedaj v vojnem času.

* **„Kraljici nebes in zemlje.“** je naslov zbirki Marijinih pesmi za mešani zbor, samospelne in orgle, katero je priredil Karlo Adamič. Cena partituri K 1.80, glasovi po 40 v. V Ljubljani 1915. Založila Katoliška Bukvarna. — Dvanajst novih Marijinih pesmi, ki bodo našim cerkvenim zborom zlasti za bližajoči se majnik dobrodošle. Te po slogu zmernomoderne skladbe so vseklesno jasno zamišljene, blage v melodiji, fine v harmonijah. Lepe in prikladne so vse brez izjeme, posebno vnesene številke: 1, 3, 6, 7 in 11. Iskreno občutena sta tudi sopranska samospelva v številkah 4 in 5. Vsled resnične absolutne glasbene vrednosti in hkrati lahke izvedljivosti zaslužijo Karlo Adamičeve Marijine pesmi vsestransko, kar najtoplejšje priporočilo.

Listnica uredništva.

Pesmi, najsibodi kakoršnekolik vsebine, ne moremo pričevati, ker nam zelo slaba prede za prostor. — Mekotnjak pri Ljutomeru: Hvala za poročilo! Bomo upoštevali. Pozdravi! — Kaplavska: Zlatina in srebrnina za Rudeči križ se zamenja v železne prstane v Gradcu pri c. kr. namestništvu. — Podgorje: Brez podpisa; v koši! — Viničar iz Slov. gorice: Javite nam svoje ime! — Nekaj pisem z bojišč smo odložili za prihodnjo številko.

Mala naznanila

Sprejme se takoj

učenec, prednost imajo tisti, kateri zaradi vojske ne morejo uka nadaljevati, pri Jožef Steinerju, sedlar-jermenar v Žalcu. 249

20 ovc na prodaj.

Mlade in stare. Cena po dogovoru. Slemen št. 40, Selnica ob Dravi. 244

Franc Lenart trgovec v Ptuju sprejme takoj pod ugodnimi pogoji

učenca

iz poštene hiše z dobrimi pričevali in z boljšo naobrazbo.

Prodajalna

z veliko stan. sobo, klet, podstrešje, vrt in prostor za lesno trgovino se da od 18. maja 246

v najem.

Pisma na Rupert Potočnik v Smartnem na Pohorju p. Slov. Bistrica. 246

Košaški pomočnik

ki zna tudi kenje podkovati, se sprejme Laminger, Maribor, Burggasse. 245

Kupiti se želi

manjša hiša

z 2 ali 3 orali zemlje proti 400 kron letnem plačilu in obresti. 40 kron se položi pri nakupu. Vzame se tudi v najem. Poročila rod V. K. 1876, glavna pošta, Gradec. 248

Sprejme se takoj več spetnih

mizarjskih pomočnikov

pri Martin Stojan, miz. mojster, Tebarje pri Celju. — Sprejme se tudi vajenec, kateri ima posebno veselje do mizarstva. 249

Potrebujem zdravega, čvrstega **učenca** za trgovino z mešanim blagom, dobrih, poštenih starišev. Anton Kobi, Oplotnica pri Konjicah. 251

Kdor potrebuje

cepljeno trsje

naj se oglasi pri Francu Trobentar v Bresternici pri Mariboru št. 28. Cena 10 vin. komad. 256

Kupujem že rabljena, dobro ohranjena **250**

kolesa.

Ponudbe naj se pošiljajo pod „Trgovina 100“, pošta Velenje, Štajersko.

Mlajši

krojaški pomočnik

kakor tudi 252

šivilje za šivanje platl etc. se takoj sprejmejo v tovarni Thondorf pri Gradcu, p. Liebenau.

Sedlarji in čevljarji pomočniki

se sprejmejo v delavnico, kjer se razni predmeti prevlečejo z usnjem. Tovarna Thondorf, p. Liebenau pri Gradcu. 255

Malo posestvo

se da v najem v Poličanah. Izve se v bolnišnici usmiljenih bratov 19/214 v Gradcu. 240

Delavsko družino

254 za poljedelska dela sprejme takoj knez Windisch-gratzovo graščinsko oskrbnitvo v Podsedri. Stalna služba. Mož, kakor tudi starejši sin dobila letno plačilo 960 K, ali mesečno 80 K. Družina nadalje tudi prosto stanovanje in kurjavo in še navrh eno njivo za živež. Ostali družinski člani imajo dnevni zaslužek pri graščini. Dopisi na knez Windisch-gratzovo graščinsko oskrbnitvo Podsedra, via Rajhenburg, Spod. Štajersko.

Hiša 5 minut od mestne meje, enonadstropna, novozidana, z lepim vrtom, se pod ugodnimi pogoji proda ali pa se zamenja za kako primerno posestvo na deželi. Naslov: Alojzija Selinšek, Pfarrhofgasse 7, Maribor. 261

Preselitev!

Elizabeta Dokl in Marija Krajnc, cvetličarici, sta s 1. aprilom nastanjeni iz Maribora pri Sv. Martinu. Vsem, ki potrebujejo umetnih cvetlic za cerkve itd. se zopet priporočava, da se osebno ali pisмено oglasijo na naslov: Marija Krajnc, cvetličarica, Sv. Martin, pošta Vu berg. 260

Zahtevajte

gratis in franko
moj glavni cenik
z 4000 slikami ur,
zlatnine in srebr-
nine, godbenih, je-
klenih, usnjatih,
gospodarskih in
toiletnih predme-
tov, orožja etc. Prva tovarna
ur Hans Konrad, c.k.r. dvorni
dobavitelj v Mostu (Briz)
št. 200 (Oseko). Nikelnaste
moškopj-ure K 390, 420,
5—, srebrne ure K 840,
nikelnaste budilke K 290,
dvajne budilke z zvonom
K — Pošilja po povzetju.
Noben risko. — Zamenjava
dovoljena ali denar nazaj.
1-84.

Slovenci pozor!
Dvonnadstropna hiša

z majhnim vrtičem v sredi mesta
in blizu frančiškanske cerkve z
7 stanovanji, se pod ugodnimi po-
goji proda. Več pove upravnistvo
pod št. 432.

Na prodaj hiša

z dvema sobama, kuhinja, klet,
hlev za prašičke in krave, vodnjak
pred hišo in mali vrt, jako ugodno
za penzionista ali rokodelca. Cena
3100 K, 2000 K lahko ostane na
hiši. Natančneje pri g. Jezernik
Jurij, mizarški mojster, Ostrožno
št. 2, p. Celje. 247

Išče se

izurjen mož

za dobro plačo, kateri bi prevzel
24-30 orolov gozda izkrcati (podreti)
in vse vožnje lesa blizu 16 km
oddaljene stacije na Ptuj. Čas tega
oprave se dovoli do dve leti. Več
se izve pri gospodu Hauptmann-u
v Križevcih, Štajersko. 236

Loterijske številke.

Trst, dne 7. aprila 1915: 43, 9, 65, 20, 19.
Dunaj, dne 10. aprila 1915: 3, 68, 52, 15, 61.

Učenec

se takoj sprejme v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. —
Zahteva se dva razreda gimnazije, realke ali učite-
ljišča, ali pa tri razrede meščanske šole.

Kupim

vsako množino smrekovih, borovih in hojkovih dreves in plovov.
J. Vrečko, Mellingerjeva ulica št. 10, Maribor. 228

Lepa sadna drevesca

razne kladne vrste, ima na prodaj g. Vekoslav Stelcer, lastnik
drevesnice, Strihovec, pošta št. 11 v Slov. goricah. Cena 60 do
80 vinarjev 1 komad. 152

Priden učenec

za slikarstvo in pleskarstvo se takoj sprejme pri popolni oskrbi
pri Herman Martinu, slikarju v Mariboru, Goethestr. 31. 229

V svojo trgovino s specerijskim blagom na Zofijinem trgu v Ma-
riboru sprejemem 221

pridnega učenca

in poštene hiše, ki je večš slovenskega in nemškega jezika, ter
ima dobra šolska spričevala. M. Berdajs. 216

2 učenca

močna, v starosti od 16 do 18 let, se takoj sprejmeta pri Antonu
Marčič, usnjari v Slov. Bistrici. Učiti se je tri leta, dobi se na
leto od 50 do 100 K plače, in tudi stanovanje in hrano. 216

Službo cerkovnika in organista

želi spremeniti krščanski mož, star 45 let, kjer je primerno za
krojaško in šiviljsko obrt, in tudi kaj zemljišča. Nastop takoj.
Naslov v upravnistvu. 230

Vabilo

na

redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Pišecah
reg. zadruga z neom. zavezo

ki se bo vršil v nedeljo 9. maja 1915 ob 3. uri popoldne v uradnih
prostorih.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odorenje zapisnika o zadnjem obnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Poročilo o izvršni reviziji.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši
se bo pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi
občni zbor, kateri bo veljavno sklepal brez ozira na število navzočih
zadružnikov. 259

K obilni udeležbi vladno vabi

načelstvo.

Kupujem

ovčjo volno, kožo ovac in jagnjet,
kakor tudi vsakovrstne druge kože
po najboljših cenah. K. Gränitz,
Maribor, Gosposka ul. 7. 239

Volno

ovčjo, oprano in neoprano kupim
vsako množino po najvišji ceni
proti takojšnjem plačilu ter plačam
vožnjo sam. Veletgovina

R. Stermecki

Celje št. 17 (Štajersko.)

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsako-
mur, ki postane naš naročnik.
Brezplačna pojasnila pošilja:
Srečkovno zastopstvo št. 15,
Ljubljana. 154

Trsje na prodaj.

Silvanec, burgundec, gutedel, kral-
jevina, veltinec, vrbošek, veliriz-
ling in mešane od starih vrst. —
Cepljeno na vseh priporočljivih
podlegah. Korenjaki od Rip. Por-
talis. Cena po dogovoru. Anton
Turin, Globoko, Studenice pri
Poljšanah.

**Organist in
cerkovnik**

cecilijanec, oženjen, išče boljše
stalne službe. Naslov v upravn-
stvu, št. 235.

**Služba cerkovni-
ka in organista**

s precej dobrim zasluzkom na
Koroškem. Cecilijanci, samci pred-
nost. Nastop lahko takoj. Zupnijski
urad v Škofidolu p. Podravlje,
(Koroško). 237

Orožje in kolesa

na obroke. Posamezni
deli najceneje. Ilustrir

ceniki zastoj. F. Dušek, tovarna
orožja, koles in šivalnih strojev.
Opazne na drž. žel. št. 2121. 1239
Češko.

KAVA!

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, vele-
aromatična, izdatna in štedilna
5 kg poskusna vreča 10 K franko
po povzetju. Pol kilograma velo-
prima najcenejši čaj 2 K oddaja
A. Sapira, eksport kave in čaja
Galanta 496, Ogrsko. 931

Šafar

ki se razume na delo z gospodarskimi stroji, se
sprejme pri graščinskem oskrbnistvu grofa Herber-
steina, Ptuj. 242

Zahvala.

Ob prebriski izgubi našega iskreno ljubljene-
ga, nepozabnega brata oz. nečaka, gospoda

Janeza Ribič

izrekamo vsem najsrčnejšo zahvalo za mnoge dokaze
sožalja in za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu.

Posebno se zahvaljujemo še pred g. župniku in
kaplanu, katera sta pokojnika večkrat obiskala v času
njegove bolezni, ter za njihov poslovljni govor pri od-
prtem grobu, nadalje cenj. pevskemu zboru, mlad.
družbi ter vsem prijateljem in znancem, kateri so iz-
kazali pokojniku zadajo čast.

Zaljujoči ostali.

Sv. Peter pri Mariboru, 8. aprila 1915.

Ukaz v voljo beškega Uca nazna-
mo z žalostnim srem vsem sorodnikom, pri-
jateljem in znancem, da je naš ljubi sin oz.
brat in svak

Karol Lukman

na Veliko soboto, 3. aprila 1915 okoli 7. ure
zjutraj padel na severnem bojišču v boju za
cesarja in domovino. Cerkevno pokopan je bil
na Velikonočni ponedeljek zvečer na blago-
slorjenem pokopališču za sedaj nam nezna-
nega kraja.

Priporočamo ljubega rajnega v pobožno
molitev.

Sv. Jurj ob 10. u. 11. 5.

Frano in Roza Lukman,
stariši.

Zofija Lukman,

Dr. Fr. Ksav. Lukman,
brat.Mina Drolo roj. Lukman,
sestri.B. Židar Drolo,
svak.**Mihael Cernejšek, podobar, zlatar
in slikar, Ormoška cesta št. 1 v Ptuj**

se priporoča č. župnijskim uradom in občinskim predstojništvom
v delo. Prevzame vsa v njegovo stroko spadajoča dela, n. pr.:
poslavljanje in prenovljenje altarjev in prižnic; izdeluje nove in
prenovi stare križevpote, kapelice in velike križe pri cestah,
kakor tudi vse sorte podob in nagrobnih križev, in poslačuje črke
v nagrobne kamne i. t. d. Za jamstvo je njegova že 24 let ob-
stoječa firma. 218

VABILO na**redni občni zbor**

Hranilnice in posojilnice v Laškem
reg. zadruga z neom. zavezo

ki se bo vršil dne 25. aprila 1915 po rani službi božji ob pol 8. uri
v svojih določenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Poročilo o izvršni reviziji.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši
se pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi
občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih za-
družnikov. 258

Tvrdba**Milan Hočevvar Celje**

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve.

Naznanjam, da v moji trgovini dobivate zanesljivo
kaljiva semena za polje in vrte po solidni ceni

Posebno priporočam od predenca očiščeno:

Domače ali konjsko deteljno seme, potem
Lucerner ali nemška,
Inkarnat za enkrat kositi,
Esparset, takozvana večna detelja,
Travnino seme za mokre in suhe travnike,
Korenjevo seme,
Runkelno repo, rudečo dolgovato, rumeno
dolgo in okro, lovato,
Svinjsko salato.

Vseh vrst semena za vrte, kakor tudi rafijo in žveplo
za vinograde.

Obilnega obiska pričakujoč biležim
z velespoštovanjem

tvrdka M. Hočevvar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve
trgovina špecerijskega blaga.

Za spomlad

priporoča domača in narodna trgovina

**Franc Lenart
v PTUJU**

večinoma razno novodošlo blago za obleke. Ker se vrši naj-
brž letos sv. birmo, opozarjam cenj. botere in botre že naprej,
da preskrbijo svojim birmancem lepo obleko, ki pa se dobi
primeroma današnjim razmeram po ugodnih cenah istotako pri
Francu Lenart v Ptuj.

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem.
Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni. 192

Narodna trgovina**Alojz Brenčič
v PTUJU**

priporoča za spomlad in leto lepo izbiro što-
fov in volne za moške in ženske obleke kakor
tudi vsakovrstnega platna za živilno in po-
steljno perilo. Nadalje nudi gotovo perilo,
poten hlače, predpasnike, kravate, ovratnike,
zavratnice, odeje, dežnike, preproge, različne
rute ter vobče vse, kar spada v to stroko.
Priporoča se Alojzij Brenčič v Ptuj.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Svetinjah

reg. zadruga z neom. zavezo

ki se bo vršil dne 25. aprila 1915 ob pol 10. uri dopoldne v poso-
jilničnem prostoru.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Poročilo o izvršni reviziji.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

257

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši
se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi
občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih za-
družnikov. Načelstvo.

Seme štajerske detelje

rudeče detelje, debeložrnato, zajamčeno prosto žide,
se prodaja vsaka množina od 5 kg naprej in se fran-
ko pošilja na vsako pošto proti povzetju po 2 K 20 v
1 kg. Tvrdba bratje Reitter, Slov. Gradec. 209

KOSE! KOSE!

Kdor hoče imeti

224

KOSO

s katere se ni treba mučiti ter se z enkratnim klepanjem kosi z lahko vsake vrste travo celi dan, naj se obrne na trdiko

J. Krašovic v Žalcu

katera je prevzela že lansko leto edino zastopstvo svetovnoznanih kos znamka „Poljedelsko orodje“ in jih tudi več tisoč že razpečala.

Pri naročilu 10 komadov se doda 1 komad brezplačno.

Za dobro kakovost kos se jamči.

Cenik na zahtevo brezplačno!

KOSE!

KOSE!

Pozor kmetovalci!

Preskrbite si pravečasno, posebno sedaj v vojskemnem času, jamčena, kanceljiva in kaljiva semena, n. pr.: domačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, trave, pšeno rumeno in rdečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane trdke Mauthner, ki se dobivajo pri domači trdki

L. RAVNIKAR :-: CELJE

Trgovina s specerijskim blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna posrežba.

Knjigarna, trgovina umetnin in muzikalij

Goričar & Leskovšek

Graška cesta 7 Celje Rotovška ul. 2

Tovarniška zaloga raznovrstnega kanceljkega, konceptnega, barvanega in cvetnega papirja.

Svinčniki, peresa, peresniki, črtili, radirke, kamenci, trgovske in odjemalne knjige, pisarni papir v mapah in kasetah, kreppapir, umetne cvetlice itd.

Velikonočne dopisnice v velikaški izbiri od 4 vinarjev naprej

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov, risank in risalnih skladov.

Nagrobni venci in traki.

Na debelo!

Na drobno!

Denarja ni

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom, doma v svojem kraju gotovo 10 kron na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor.

J. Batič Hirska, Bistrica 26, Kranjska

Skvarjen je želodec
Koleri odprt,
Kdor pa

vživa,
Zanj ne mara smrt!

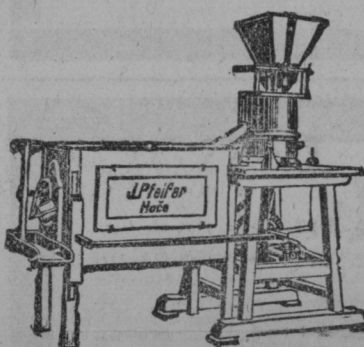
Varujte se

ponaredb!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rastlinske
[destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani]

Zelo važno za KMETOVALCE!

Velika izdatna pomoč za kmeto v tej draginji zrna je, prav dober domači mlin s naravnim kamenjem, kakor se nahaja pri vsakem navadnem dobrem vodnem mlinu.

S tem zopet novo izboljšanim Pfeifer - jevem domačem mlinom se zmore napraviti iz vsakega zrna, vsakovrstno moko in zdrob (gris) za vsa kmetke in gosposke rabe s lahkoto na ročno gonitev, kakor tudi dele z živino, motorno in vodno silo.

Zahtevajte cenike brezplačno in poštne prosto.

Tovarna za mline, kmetijske stroje, žage itd.,
ilvarna za železo in medenino

J. Pfeifer v Hočah

pri Mariboru (Štajersko)

Domače podjetje!

Edino zastopstvo in glavna zaloga za Avstro-Ogrsko od originalnih
armadnih in železničarskih Roskoff ur 5L

lansko 3 leta.

Po 14 dnevni poskušnji

se lahko vsaka ura proti popolni sveti zopet zamenja, torej ni nobene risike, ampak se lahko vsak sam prepriča o teh izbornih urah. Prednosti teh ur: Prava železničarska Roskoff ura se je, ne dolgo tega, nalašč za železničarje in štrpne službe s nove konstrukcije zboljšala, dobila precizijski tek, posebej močno osi, kolese se vso vrsto v kamenih. Ura teče 32 ur in ide točno na pol minute, če tudi ura leži, visi ali se nosi v žepu. Ura je varovana proti preveliki napetosti peresa, obločje je iz čistega nikla ter je zavarovano in z enim plščem za varstvo zoper prah ter se vsi pokrovi strogo in natančno zapirajo. Po dobri preizkušnji se se te ure radi niso come in vendar dobrega teka uradne upravnice pri armadi in različnih železnicah. Prosim Vas torej, da te ure ne zamenjate s drugimi sličnimi urami, ki se dobijo v trgovinah. — Vsak si naj brez nevarnosti, da bi trpel kakšno škodo, naroči mejo ceno uro. — Velik cenik popolnoma zastonj.

A. RIFFMANN, Maribor ob Dravi št. 8,
največja tovarniška zaloga ur, srebrnine in zlatnine,
razpošilja v vse dežele. — Specialist za boljše ure.

Proti

NALEZENJU

se moramo sedaj varovati tem bolj, ker sedaj nalezišče boleznim, na primer: škrlatinka, ošpice, koza, kolera, tifus nastopajo s zvišano močjo, zato

rabite

povsod, kjer se pojavijo take bolezni, desinfekcijsko sredstvo, ki ga morajo imeti pri vsaki hiši. Najpriljubljenejši razkužilo sedaj ajosti je nesporno

LYSOFORM

ki se brez vonja, nestrupen in ceno dobi v vsaki lekarni in drogeriji po 80 vin. Učinek Lysoforma je točen in zanesljiv, zato je za zdravniki priporočajo za razkuževanje pri bolniški postelji, za izmivanje ran, oteklin, za antiseptične obveze in za irigacijo.

Lysoformovo milo

je voljno toaletno milo, ki obsega 1% Lysoforma in učinkuje antiseptično in se lahko rabi za najbolj občutljivo kožo. Dela kože mehko in voljno. Rabili boste zato znanprej to izvrstno milo, samo navidez drago, v rabi pa jako varčno, ker milo dolga traja. Komad stane 1 K 20 vin.

Lysiform s poprovo meto

je močno antiseptična ustna voda, ki takoj in zanesljivo odstrani luh iz ust ter zobe beli in konservira. Tudi pri katarh v vratu, kašlju in nahodu ga po zdravniški odredbi lahko rabite za organje. Nekaj kapljic zadostuje na kozarcu vode. Originalna steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Zanimivo knjigo z naslovom „Zdravje in desinfekcija“ pošljite na željo gratis in franko kemik HUBMANN, Dunaj, XX., Petraschgasse 4.

Pozor!

Predno si nakupite vaše potrebščine, naročite vzorce in cenik z več tisoč slikami, da se prepričate o nizkih cenah in dobrem blagu

223

Prve gorenjske razpošiljalnice
IVAN SAVNIK, KRANJ št. 150.

Cenik zastonj, vzorci poštne prosto. — Prepričanje ne škoduje nikdar!

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptujju se najbolj priporoča.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji.

Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.